

Sprawozdanie z działalności
Środowiskowego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Brwinowie
za rok 2016.

W roku 2016 Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej (ŚOPS) musiał zmierzyć się z nowym zadaniem zleconym do realizacji samorządom gminnym, czyli wdrożeniem i realizacją wypłat świadczeń wychowawczych w ramach Programu „Rodzina 500 plus”. Program, wprowadzony ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wszedł w życie 1 kwietnia 2016 r. Wcześniej, bo 17 lutego, wszedł w życie art. 53 cyt. ustawy, który dotyczył możliwości wyznaczenia podmiotu realizującego zadanie oraz umożliwił przekazanie gminom środków na uruchomienie Programu. 18 lutego Wydział Finansów Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego poinformował Gminę Brwinów o wysokości środków finansowych na realizację Programu. ŚOPS, na mocy Uchwały Rady Miejskiej Nr XXIII.221.2016 z dnia 2 marca został oficjalnie wskazany jako podmiot odpowiedzialny za nowe zadanie, w związku z czym miał tylko 29 dni na jego wdrożenie. Ze względu na poważne ograniczenia lokalowe w siedzibie ŚOPS przy ul. Kościuszki 4a, jedynym możliwym rozwiązaniem zapewniającym sprawną obsługę mieszkańców było wynajęcie oddzielnego lokalu na potrzeby Działu Świadczeń ŚOPS. 8 marca została podpisana umowa najmu lokalu przy ul. Kościuszki 1E, który mimo dobrego położenia i zadowalającego stanu technicznego wymagał przystosowania do potrzeb biurowych (podłączenia sieci internetowej, sieci komputerowej, wyposażenie lokalu, odnowienie). 10 marca została podpisana umowa z Powiatowym Urzędem Pracy z sprawie zorganizowania stażu i 21 marca zostały przyjęte do pracy 2 stażystki. Nowe zadanie wymagało reorganizacji pracy Działu Świadczeń oraz intensywnych szkoleń pracowników i kadry zarządzającej. Konieczny był zakup sprzętu komputerowego, w tym serwera i innych urządzeń biurowych.

Kwota przyznana Gminie Brwinów przez Wydział Finansów MUW wynosiła 6.607.962 zł., w tym 132.160 zł na ustalone ustawowo na poziomie 2 % koszty obsługi. Środki te pozwoliłyby zabezpieczyć wypłaty świadczeń dla 1439 dzieci. W ocenie ŚOPS środki te były niewystarczające, zarówno w zakresie wypłat świadczeń, jak i kosztów obsługi. Urząd Gminy obliczył że do Programu zakwalifikuje się 1763 dzieci (liczone były 2 i kolejne dzieci w rodzinie), natomiast ŚOPS szacował, że świadczenie 500plus otrzyma blisko 2.900 dzieci.

Początek kwietnia był sprawdzianem dla ŚOPS w kwestii sprawnej obsługi programu. Zainteresowanie Programem wśród mieszkańców było ogromne. Już w kwietniu stało się pewne, że przyznane środki finansowe nie są adekwatne do potrzeb. W tym miesiącu wpłynęło 1.498 wniosków o wypłatę świadczeń, w maju

i czerwcu – 537. Całoroczny budżet został zrealizowany na koniec sierpnia, a środki finansowe musiały zostać zwiększone prawie dwukrotnie. Ogółem w roku 2016 ŚOPS wypłacił 24.261 świadczeń dla 2.863 dzieci na łączną kwotę 12.093.755 zł. Mieszkańcy złożyli 2.258 wniosków, a ŚOPS wydał 2.255 decyzji. Koszty obsługi Programu zamknęły się w kwocie 246.640 zł.

Mimo że Program „Rodzina 500 plus” dominował w roku 2016 w działalności ŚOPS, realizował on swoje zadania statutowe, określone w uchwale nr XIX.181.2011 z dnia 29 grudnia 2011 r. Rady Miejskiej w Brwinowie (ze zm). Do zadań realizowanych przez ŚOPS należy w szczególności:

- 1) ocena oraz analizowanie stanu potrzeb lokalnych w zakresie pomocy społecznej, w tym problemów społecznych, potrzeb socjalnych jednostkowych i środowiskowych, występujących na terenie Gminy Brwinów,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń z pomocy społecznej,
- 3) prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 4) praca socjalna w ujęciu indywidualnym i środowiskowym,
- 5) rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- 6) koordynacja zadań związanych z pomocą społeczną,
- 7) prowadzenie postępowań związanych ze świadczeniami rodzinnymi,
- 8) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków dla opiekunów,
- 9) prowadzenie postępowań w zakresie świadczenia wychowawczego
- 10) prowadzenie postępowań z zakresu funduszu alimentacyjnego,
- 11) prowadzenie spraw dotyczących dłużników alimentacyjnych,
- 12) ustalanie prawa do dodatku mieszkaniowego i energetycznego i jego wypłata,
- 13) ustalanie prawa do świadczeń zdrowotnych,
- 14) ustalanie prawa do stypendium szkolnego,
- 15) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji wychowawczo-opiekuńczych,
- 16) prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci,
- 17) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i środków psychotropowych,
- 18) zadania z zakresu aktywizacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku

pracy,

19) prowadzenie punktu informacyjno - konsultacyjnego ds. przemocy,

20) realizacja zadań wynikających z gminnego programu przeciwdziałania przemocy w tym: prowadzenie i organizowanie systemu wsparcia dla osób zagrożonych i dotkniętych przemocą.

21) promowanie, rozwój i wdrażanie projektów wolontariackich.

Zadania wynikające ze Statutu i przywołanych w nim aktów prawnych ŚOPS realizował w następującej strukturze organizacyjnej:

1. **Dział Pomocy Środowiskowej** - kierownik działu i pracownicy socjalni, wykonujący zadania z zakresu pomocy społecznej oraz współpracujący z nimi asystenci rodziny. Do zadań tych należy przede wszystkim praca socjalna, kwalifikowanie do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej, udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom w trudnej sytuacji życiowej, poradnictwo, pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin i grup społecznych, współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, opracowywanie i wdrażanie regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.
2. **Dział Usług Opiekuńczych** - kierownik działu i opiekunki domowe świadczące usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób wymagających pomocy osób drugih. Do zadań działu należy organizacja i realizacja usług opiekuńczych dla osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy w tej formie oraz organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi.
3. **Dział Świadczeń** – kierownik działu i pracownicy odpowiedzialni za realizację poszczególnych świadczeń finansowych. Dział ten zajmuje się przygotowaniem dokumentacji do realizacji świadczeń z pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, ubezpieczenia zdrowotnego, pomocy materialnej dla uczniów oraz realizuje program osłonowy w zakresie pomocy zmniejszania wydatków mieszkańców z tytułu odbioru odpadów (wnioski, decyzje, listy

wypłat, zaświadczenia itp.) Od roku 2016 zatrudnienie w tym dziale wzrosło o 2 etaty w związku z realizacją Programu „Rodzina 500 plus”.

4. **Dział Wspierania Rodziny** - kierownik działu i wychowawcy. Zajmuje się wspieraniem rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. W ramach działu prowadzona jest placówka wsparcia dziennego (świetlica socjoterapeutyczna) z trzema filiami.
5. **Dział Księgowy** przygotowuje plany finansowe, prowadzi rachunkowość zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami, prowadzi obsługę finansową Ośrodka, sporządza sprawozdania finansowe oraz sprawozdania w odniesieniu do realizacji świadczeń społecznych.

Działania podejmowane przez ŚOPS wpisują w cele strategiczne i operacyjne wytyczone w „*Strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Brwinów na lata 2014-2020*”, przyjętej uchwałą Rady Miejskiej Nr LVII.63.2014. Część I sprawozdania odnosi się do celów, będących w zasięgu działania ŚOPS. Część II opisuje działania podejmowane w ramach *Programu Wspierania Rodziny Gminy Brwinów na lata 2015-2017*, natomiast część III zawiera informacje na temat realizacji *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*.

CZĘŚĆ I:

Opis działań w odniesieniu do celów strategicznych i operacyjnych:

Cel strategiczny nr 1 – Wzmacnianie rodzin, wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i rozwoju oraz podnoszenie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego w gminie

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnieniu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

Realizowane działania:

- Praca socjalna z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji wychowawczych
- Asystentura rodzinna
- Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie właściwego modelu rodziny
- Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej w ramach zabezpieczenia społecznego.
- Poradnictwo specjalistyczne
- Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej
- Współpraca ze szkołami i innymi instytucjami
- Wsparcie i pomoc, w tym terapeutyczna i rehabilitacyjna, dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych przemocą w rodzinie
- Wsparcie psychologiczne, prawne i społeczne dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie

- Profilaktyczna działalność informacyjna, edukacyjna i szkoleniowa w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Rozszerzanie i podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie

Praca socjalna jest specyficzną działalnością zawodową, mającą na celu lepszą adaptację wzajemną osób, rodzin, grup i środowiska społecznego, w jakim żyją, oraz rozwijanie poczucia godności osobistej i odpowiedzialności jednostek na drodze odwoływania się do potencjalnych możliwości poszczególnych osób – tak definiuje pracę socjalną Komitet Rady Europejskiej. Jest to najważniejsza część działalności ŚOPS, realizowana przez pracowników socjalnych, mających odpowiednie przygotowanie zawodowe i doświadczenie w pracy z osobami w trudnej sytuacji życiowej. Wkład pracy pracownika będzie różnił się w zależności od problemów występujących w poszczególnych sytuacjach. Czasami wystarczają działania wyłącznie ratownicze bądź opiekuńcze, ale niejednokrotnie trzeba włączyć działania pomocowe lub kompensacyjne. Pracownicy socjalni w roku 2016 r. zrealizowali 2807 interwencji (3019 w 2015 r., 3075 w 2014 r., 3115 w 2013 r.). Spadek ilości interwencji dotyczy przede wszystkim obszaru świadczeń finansowych. Wpływ na to ma dobra sytuacja na rynku pracy, jak również wprowadzenie Programu Rodzina 500 plus. Jednak rośnie potrzeba prowadzenia pracy socjalnej w sposób specjalistyczny, interdyscyplinarny ze względu na wyraźnie rysujące się problemy w rodzinach w zakresie opieki nad dzieckiem, problemami wychowawczymi i brakiem kompetencji wychowawczych.

Każdorazowe udzielenie pomocy poprzedzone jest dokładnym wywiadem środowiskowym, mającym na celu prawidłowe zdiagnozowanie problemu klienta. Na podstawie wywiadu opracowywany jest plan pomocy. Pracownicy socjalni ściśle współpracują z asystentem rodziny, pedagogami szkolnymi, dzielnicowymi, kuratorami i innymi osobami kluczowymi dla danej sprawy.

Pomoc rodzinie w formie pracy asystenta rodziny jest realizowana na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jako obowiązkowe zadanie własne gminy. Asystentura rodzinna, działalność specjalistycznej placówki wsparcia

dziennego oraz inna oferta pomocowa skierowana bezpośrednio do dzieci i młodzieży są opisane w części II sprawozdania.

ŚOPS oferuje pomoc psychologiczną i prawną. Z osobami wymagającymi wsparcia pracuje 2 psychologów dla osób dorosłych i starszej młodzieży i 2 psychologów dziecięcych. Prawnik udziela konsultacji osobom o niskich dochodach, przede wszystkim z zakresu prawa rodzinnego, pracy i sprawach dot. przemocy w rodzinie. W ramach pomocy osobom uzależnionym z ŚOPS współpracuje 3 terapeutów.

ŚOPS jest realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działania podejmowane w ramach GPPiRPA są opisane w części III.

ŚOPS również realizuje działania z zakresu *Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014 - 2016*. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest prowadzone na kilku płaszczyznach. Powołany zarządzeniem Burmistrza Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie monitoruje działania podejmowane przez poszczególne podmioty, powołuje grupy robocze, prowadzi procedurę Niebieskiej Karty. W 2016 r. do Zespołu wpłynęło 28 Niebieskich Kart (o 10 więcej niż w roku poprzednim), wobec wszystkich została wdrożona procedura i powołane grupy robocze. Jednocześnie prowadzono 19 NK z poprzednich lat. Zakończonych zostało 33 procedur, w tym 17 ze względu na zrealizowanie planu pomocy i ustanie przemocy, a 16 ze względu na brak zasadności prowadzonych działań. Z ofiarami przemocy pracowało dwóch terapeutów w ramach Punktu Informacyjno-konsultacyjnego. Ze spotkań terapeutycznych i konsultacji skorzystało 36 osób. ŚOPS zorganizował również szkolenie „Grupy robocze w praktyce – jak pracować z osobami stosującymi przemoc” adresowane do policjantów, pracowników socjalnych, pedagogów, członków GKRPA, kuratorów. W seminarium wzięło udział 19 osób. Koszt realizacji zadań w ramach programu przeciwdziałania przemocy to 14.720 zł. (rozdział 85205). Stale prowadzona jest strona www.bezprzemocy.brwinow.pl oraz anonimowa skrzynka kontaktowa bezprzemocy@brwinow.pl, gdzie można napisać prośbę o pomoc lub poinformować o przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny nr 2 – Wspieranie mieszkańców gminy zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym

Cele operacyjne:

1. Udzielanie pomocy osobom pozostającym bez pracy w znalezieniu zatrudnienia
2. Wspieranie zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem i bezdomnością
3. Pomoc seniorom poprzez wspieranie i zapewnienie możliwości aktywnego starzenia się w zdrowiu oraz możliwości prowadzenia w dalszym ciągu samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia, nawet przy pewnych ograniczeniach funkcjonalnych
4. Tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych
5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi

Realizowane działania:

- Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy
- Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny
- Promowanie wolontariatu
- Udzielanie schronienia osobom bezdomnym
- Wsparcie finansowe i rzeczowe (w tym w formie gorącego posiłku) osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej
- Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki szkolne oraz odzież, a także organizowanie wycieczek letniego i zimowego oraz czasu wolnego
- Udzielanie osobom starszym będącym w niedostatku pomocy finansowej i rzeczowej
- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

W ramach porozumienia podpisanego z Powiatowym Urzędem Pracy (PUP) ŚOPS organizuje prace społecznie użyteczne. Jest to forma aktywizacji zawodowej, skierowanej do osób długotrwale bezrobotnych. Pracują one przez 10 h w tygodniu, otrzymując wynagrodzenie nie obciążone podatkiem dochodowym (mieści się w kwocie wolnej od podatku). Odmowa wzięcia udziału w tej formie aktywizacji

skutkuje wyrejestrowaniem z PUP i utratą świadczeń z pomocy społecznej. W ŚOPS bezrobotni zatrudniani są przy realizacji usług opiekuńczych i do prac porządkowych. W roku 2016 ŚOPS zatrudniał 2 bezrobotnych, którzy przepracowali 601 godzin, otrzymując łącznie 4868,10 zł z czego gmina Brwinów pokryła jedynie 2073,60zł.

Jedną z form pracy z osobami bezrobotnymi jest praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, będący swoistą umową pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą korzystającą z pomocy. Na podstawie diagnozy opracowanej na podstawie wywiadu środowiskowego jest opracowywany plan pracy i działania, mające na celu poprawę sytuacji życiowej. Brak realizacji założeń kontraktu lub odmowa jego zawarcia skutkuje odmową przyznania świadczeń z pomocy społecznej. W roku 2016 pracownicy socjalni realizowali 20 kontraktów.

Inną z form aktywizacji osób pozostających poza rynkiem pracy (dorosłych i młodzieży) jest wolontariat. Odbiorcami działań wolontariuszy są przede wszystkim osoby starsze i dzieci. Wolontariat obejmuje takie działania jak pomoc dzieciom w nauce, towarzyszenie osobom starszym i niepełnosprawnym. W 2016 r. z ŚOPS współpracowało 21 wolontariuszy. Rok pracy dla wolontariuszy zakończył się wspólnym spotkaniem, na którym zostały wręczone upominki – książki oraz podziękowania w formie dyplomu.

W ramach wsparcia osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością ŚOPS współpracuje ze Wspólnotą „Chleb życia”, prowadzącą Dom dla Matek z Dziećmi w Brwinowie, stowarzyszeniem MONAR, prowadzącym schronisko dla bezdomnych w Rokitnie oraz innymi organizacjami pozarządowymi. Problem bezdomności w gminie Brwinów nie dotyczy wielu osób (w roku 2016 ŚOPS udzielał wsparcia 10 osobom), głównie poprzez pokrywanie kosztów pobytu w noclegowniach. Koszty te wyniosły w 2016 r. 105.128 zł (68.095 zł w 2015r.)

Dodatki mieszkaniowe – to forma pomocy mająca na celu minimalizację kosztów utrzymania lokalu, a przez to zapobieżenie ewentualnej eksmisji. Ośrodek wypłacił w 2016 r. kwotę 126.124,20 zł dla 83 rodzin (w 2015 r. 131.525,57 zł dla 87 rodzin, w 2014 r. 139.632,24 zł dla 84 rodzin). Kwota ta pochodzi całkowicie z budżetu gminy.

Od 2014 r. ŚOPS wypłaca również dodatki energetyczne dla odbiorców wrażliwych. Dodatki te mają zmniejszyć obciążenie budżetu domowego osób najuboższych poprzez dofinansowanie do rachunków za prąd. Wysokość dodatku

uzależniona jest od struktury rodziny. Osoba samotna otrzymuje 11,29 zł, rodzina 2-4 osobowa - 15,77 zł, rodzina co najmniej 5 osób - 18,93 zł. W roku 2016 dodatki otrzymało 25 rodzin, na łączną kwotę 2.512,76 zł.

W gminie Brwinów funkcjonuje również program osłony w zakresie zmniejszenia wydatków mieszkańców gminy z tytułu odbioru segregowanych odpadów komunalnych. W roku 2016 r. na ten cel wydatkowano 11.092 zł., z pomocy skorzystało 61 gospodarstw domowych.

Kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania świadczeń finansowych z pomocy społecznej wynosi 514 zł na osobę w rodzinie i 634 zł na osobę samotnie gospodarującą. W roku 2016 z finansowych świadczeń pomocy społecznej będących zadaniami własnymi gminy skorzystało 687 osób (738 w roku 2015, 766 w 2014, 834 w 2013, 770 w 2012), otrzymując następujące formy pomocy:

1. zasiłki stałe wypłacane były 134 osobom (w roku poprzednim – 136) w łącznej kwocie 732.659 zł (w 2015 - 665.515 zł.), rozłożonej na 1389 (w 2015 – 1396) świadczeń. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 527,47 zł (w 2015 – 476,73 zł).
2. zasiłki okresowe - przyznawane ze względu na trudną sytuację życiową spowodowaną bezrobociem, chorobą lub niepełnosprawnością. Zasiłki okresowe otrzymały 32 rodziny na łączną kwotę 79.452 zł. (w roku 2015 - 53 rodziny na łączną kwotę 85.196 zł.)
3. zasiłki celowe - przyznawane na zaspokojenie istotnych potrzeb życiowych osób i rodzin, takich jak: żywność, opał, wydatki mieszkaniowe, leki. Część zasiłków celowych przyznawana jest w formie niepieniężnej (przelewy, talony), aby zabezpieczyć prawidłowe wykorzystanie świadczenia. Z zasiłków celowych skorzystało 368 osób lub rodzin otrzymując w sumie 308.709 zł (w 2015 r. - 392 osoby lub rodziny na kwotę 482.006 zł., w 2014 – 441 na 430.634zł.) Średnia wartość rocznej pomocy celowej wyniosła 838 zł (w roku 2015 - 1229 zł., w 2014 – 976zł). Spadek ilości świadczeń spowodowany jest przede wszystkim poprawą sytuacji na rynku pracy i wprowadzeniem Programu „Rodzina 500 plus”
4. Zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego – w roku 2016 r. wypłacono 11 świadczeń dla 8 poszkodowanych na łączną kwotę 31.774 zł.
5. Zasiłki celowe z tytułu klęski żywiołowej – w 2016 r. nie wystąpiła potrzeba realizowania tej formy pomocy.

Pomoc na zakup posiłku i żywności w roku 2016 wyniosła łącznie 331.905 zł. W ramach realizacji rządowego Programu „Dożywianie” wydatkowano łącznie 297.138 zł (315.491 zł. w 2015 r.) Dotacja MUW wyniosła 177.300 zł. (w roku 2015 – 162.000 zł., w 2014 – 145.000 zł.). Program dożywiania jest przez ŚOPS traktowany priorytetowo, ma stałe dofinansowanie ze środków własnych i nie było sytuacji odmowy pomocy na dożywianie z braku środków.

Pomoc na dożywianie przyznawana była w następujących formach:

- dożywianie dzieci - w 2016 r. na koszt gminy opłacane były posiłki w szkołach i przedszkolach dla 212 dzieci (w roku 2015 dla 242, w 2014 dla 236) na łączną kwotę 145.982 zł. (w roku 2015 – 127.978 zł, w 2014 r. - 138.865 zł.) Za tę kwotę zakupiono 26.627 posiłków.
- zapewnienie posiłku osobom starszym i chorym - posiłki dla osób najuboższych, starszych i chorych wydawane są w siedzibie ŚOPS na mocy umowy z firmą zewnętrzną. Posiłki przywożone są w jednorazowych naczyniach i zawierają dwa dania. Dostarczane są również do mieszkań osób nie wychodzących z domu. Ogółem w 2016 roku Ośrodek żywił 21 osób, ponosząc koszt 30.652 zł.
- świadczenia pieniężne na zakup żywności i świadczenia w naturze (talony do sklepu spożywczego). Świadczenia te wyniosły łącznie 155.272 zł. I otrzymało je 271 osób i rodzin.

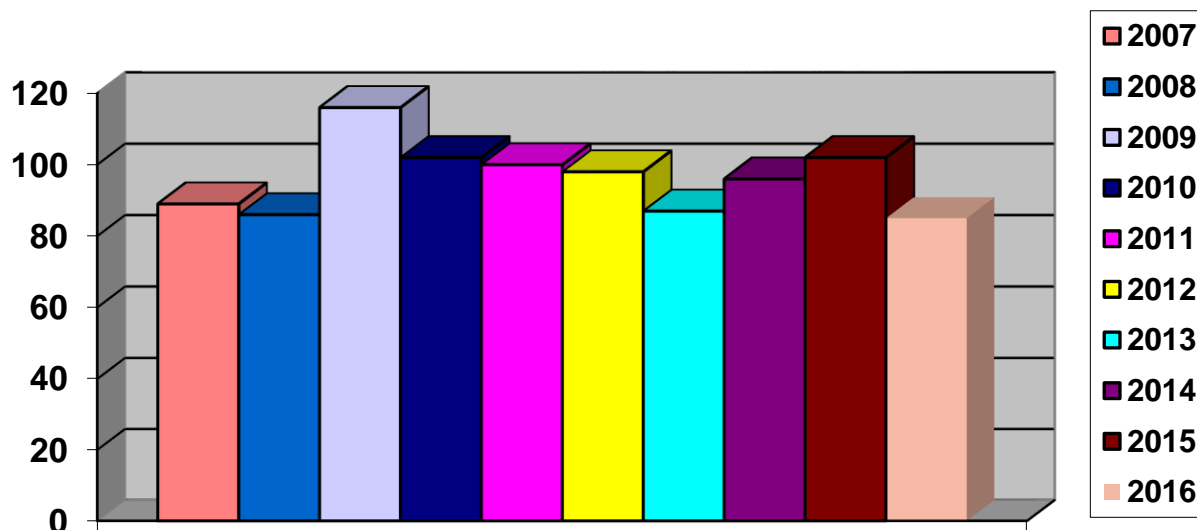
Od 2010 r. ŚOPS wypłaca stypendia socjalne dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym. W roku 2016 stypendia otrzymało 46 dzieci, na łączną kwotę 23.246 zł.

W naszej gminie obserwujemy proces starzenia się społeczeństwa. W roku 2002 liczba osób w wieku poprodukcyjnym wynosiła 3070, a w roku 2015 – 4793. Ma to wpływ na liczbę osób korzystających z usług opiekuńczych i kierowanych do stacjonarnych domów pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze są świadczone przez opiekunki domowe zatrudniane przez ŚOPS na umowę o pracę i umowę zlecenie. Pod opieką Ośrodka w 2016 r. znajdowało się 85 osób, a roczny koszt usług wyniósł 665.750 zł. Wpływ z odpłatności za usługi ponoszone przez osoby korzystające wyniósł 122.540 zł. Wobec powyższego rzeczywisty koszt poniesiony przez gminę stanowi kwota 543.210 zł. Z tej formy pomocy korzystają osoby samotne, chore i niedołążne. Opiekunki świadczą pomoc w następującym zakresie: przygotowywanie posiłków, karmienie chorych, zakupy,

pranie, sprzątanie, załatwianie spraw urzędowych, mycie chorych, zmiana bielizny osobistej i pościelowej, pomoc w załatwianiu czynności fizjologicznych.

Ilość usług opiekuńczych w latach 2007-2016

Zadaniem obowiązkowym, zleconym gminie jest również udzielenie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Celem usług jest usprawnienie osoby chorej tak, aby samodzielnie mogła funkcjonować w społeczeństwie. Realizacja usług polega na zorganizowaniu pracy z odpowiednim do schorzenia specjalistą (pielęgniarka psychiatryczna, pedagog specjalny, psycholog, terapeuta zajęciowy), na podstawie indywidualnego programu terapeutycznego. W roku 2016 Ośrodek objął usługami 9 osób - 3 dzieci z autyzmem i 2 niepełnosprawne intelektualnie, 3 osoby dorosłe chore psychicznie i 1 niepełnosprawna intelektualnie. Koszt usług wyniósł 25.250 zł. ŚOPS ma ogromne problemy z rekrutacją specjalistów do realizacji usług ze względu na bardzo niskie stawki wynagrodzenia przy wysokich wymaganiach kwalifikacyjnych. Dlatego też SUO mogą być realizowane w niewielkim zakresie.

Osobom starszym, których ze względu na stan zdrowia nie da się utrzymać w środowisku ŚOPS dofinansowuje pobyt w całodobowych domach pomocy społecznej (DPS). Jest to obowiązkowe zadanie własne gminy, pokrywane całkowicie z jej budżetu. W 2015 r. ŚOPS wydał 399.194 zł. (348.818 zł w 2014 r., 333.645 zł w 2013 r., 297.780 zł w 2012 r.) pokrywając koszt pobytu 19 osób (w 2015 r. - 16,

w 2014 r. - 14, w 2013 – 13) w placówkach opieki całodobowej. W ocenie ŚOPS wzrost ilości osób wymagających całodobowej opieki i wiążący się z nim wzrost kosztów pobytu jest nieunikniony i będzie zwiększał się rokrocznie.

ŚOPS stara się również wyjść naprzeciw potrzeb ludzi starszych poprzez pomoc wolontariuszy i organizowanie imprez okolicznościowych i integracyjnych np. zabawy ostatekowej, wycieczki do Torunia z okazji Dnia Seniora dla 40 osób oraz spotkania wigilijnego z udziałem dzieci ze świetlic.

Splot Towarzyski – grupa samopomocowa fanek robótek ręcznych powstała wiosną 2015 r. przy dużym zaangażowaniu pracowników socjalnych ŚOPS. Panie spotykają się w świetlicy socjoterapeutycznej w Brwinowie przy ul. Grodzkiej 31 w każdą środę w godzinach od 10 do 12. W spotkaniach regularnie uczestniczy 8 kobiet. Panie szydełkują, robią na drutach, szyją, wspierają się wzajemnie. Grupa w 2016 roku wystąpiła do FIO – Mazowsze Lokalnie o dofinansowanie autorskiego projektu „Towarzyski marsz po zdrowie” i uzyskała dofinansowanie w wysokości 3.930 zł. W ramach projektu uczestniczki grupy i starsze mieszkanki Brwinowa brały udział w zajęciach sportowo - rekreacyjnych (spacery z kijkami, pilates). Odbyły się też w ramach projektu warsztaty zdrowego żywienia, w których uczestniczyły dzieci ze świetlicy socjoterapeutycznej. Panie uczestniczyły w indywidualnych spotkaniach z dietetykiem i otrzymały indywidualne zalecenie dietetyczne dostosowane do stanu zdrowia. Grupa jest otwarta na uczestnictwo nowych osób, nie tylko kobiet i na propozycje innych ciekawych działań.

Przeszkodą w aktywizacji i rozwiązywaniu problemów osób starszych jest brak domu dziennego pobytu, gdzie seniorzy mogliby skorzystać z oferty animacyjnej oraz dożywiania i wsparcia psychicznego.

Cel strategiczny nr 3 – Doskonalenie lokalnego sektora pomocy społecznej oraz budowa kapitału społecznego i aktywności obywatelskiej

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie lokalnego sektora pomocy społecznej
2. Wspieranie organizacji należących do sektora pozarządowego oraz rozszerzanie z nimi współpracy
3. Wspieranie lokalnej aktywności i dbałość o rozwój społeczeństwa obywatelskiego

4. Systemowe podejście do polityki społecznej w gminie w celu koordynacji działań na rzecz jej mieszkańców

Realizowane działania:

- Systematyczne podnoszenie kompetencji przez pracowników pomocy społecznej
- Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych
- Wspieranie lokalnych liderów
- Wspieranie inicjatyw obywatelskich w pisaniu projektów i aplikowaniu o środki zewnętrzne
- Prowadzenie działalności na rzecz współpracy społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych z instytucjami gminnymi

Profesjonalna kadra jest fundamentem pracy z osobami zgłaszającymi się o pomoc. Pracownicy socjalni mają przeważnie wyższe wykształcenie (10 osób na 12), ukończone specjalizacje z zakresu pracy socjalnej (4 osoby). Ze względu na specyfikę pracy muszą w ciągły sposób podnosić kwalifikacje zawodowe.

Pracownicy socjalni pracują nie tylko indywidualnie z osobami zgłaszającymi się o pomoc, realizują również pracę socjalną metodą środowiskową. Oto jak sami piszą o swojej pracy:

Praca metodą środowiskową w miejscowości Moszna jest prowadzona przez pracowników socjalnych od 2014 r. Mieszkańcy, z początku nieufni wobec naszych działań po kilku latach zauważyli, że działania dla dobra wspólnego dają pozytywne efekty i dają mieszkańcom dużo satysfakcji i radości. Nasze pierwsze propozycje działań wspólnie z mieszkańcami zostały skierowane do dzieci. W pomoc w przygotowanie spotkań dla dzieci takich jak; piknik z okazji Dnia Dziecka, Mikołajki, warsztaty artystyczne w czasie ferii zimowych, aktywnie włączyli się rodzice, jak również mieszkańcy, którzy już nie mają małych dzieci. Do pomocy w planowaniu i realizacji działań zaprosiliśmy Sołtysa wsi Moszna p. Jana Wojciechowicza, z którego rad i wsparcia korzystamy. Nasze działania kierujemy nie tylko do mieszkańców bloku socjalnego, ale całej społeczności wsi Moszna. Spośród mieszkanki wioski wyłoniła się grupa kilku aktywnych kobiet, które są dużym wsparciem w lokalnych działaniach. Same inicjują różne przedsięwzięcia, dzielą się pomysłami i poprzez swoje zaangażowanie motywują innych mieszkańców do działania. Większość naszych inicjatyw skierowana jest do dzieci. Organizujemy też cykliczne spotkania z mieszkańcami, na których rozmawiamy o tym, co jeszcze można zrobić dla społeczności, kogo poprosić o wsparcie, a co możemy z zaplanowanych działań wykonać wspólnie z mieszkańcami. Na tej podstawie opracowaliśmy wspólnie plan działań na 2016 r. W ciągu roku zostały zrealizowane następujące działania :

- **Zajęcia z orgiami dla dzieci w czasie ferii zimowych** prowadzone przez wolontariuszkę. Dzieci uczyły się jak wykonać orgiami , słuchały też opowieści o Japonii.
- **Artystyczne warsztaty wielkanocne** dla mieszkańców prowadzone przez wychowawców świetlicy, na których dzieci, młodzież i osoby dorosłe mieli możliwość wykonać własnoręcznie kartkę świąteczną.
- **Warsztaty umiejętności rodzicielskich**, zorganizowane na prośbę rodziców, na których mieli oni możliwość poznać lepiej potrzeby swojego dziecka, nauczyć się jak wyznaczać dziecku granice, ustalać i wspólnie z dzieckiem przestrzegać ustalonych zasad. Podczas warsztatów zorganizowano opiekę dla dzieci.
- **Piknik z okazji Dnia Dziecka.** Dzieci uczestniczyły w zabawach i konkursach zorganizowanych przez animatora . Starsze dzieci mogły spróbować swoich sił w grach planszowych jak również rodzice i dorośli mieszkańcy chętnie włączyli się w rozgrywki gier planszowych.
- **Sadzenie kwiatów na tarasie bloku socjalnego** odbyło się w lipcu. To przedsięwzięcie zainicjowały aktywne mieszkanki. Mieszkańcy sami uprzątnęli teren i przygotowali miejsca do nasadzeń , zebrali fundusze na zakup ziemi i roślin, otrzymali też sadzonki do sąsiadów. Dorosłym dzielnie pomagały dzieciaki.
- **Pomoc w zorganizowaniu miejsca spotkań dla osób starszych** – ławeczki na terenie osiedla. Mieszkańcy wystąpili z pismem do Burmistrza Gminy z prośbą o ustawienie kilku ławeczek na terenie posesji, na których mogliby odpoczywać starsi mieszkańcy. Sprawa została załatwiona pozytywnie.
- **Wizyta studyjna mieszkańców w gminie Długosiodło** w sierpniu. Podczas tej wizyty dowiedzieliśmy się o wielu ciekawych inicjatywach i działaniach , które mieszkańcy gminy wymyślają, organizują i pozyskują na nie środki finansowe z różnych dostępnych programów, tworzą grupy nieformalne i stowarzyszenia, współpracują z władzami gminy . Poznaliśmy efekty tych działań i otrzymaliśmy cenne wskazówki, aby realizować wspólne pomysły i nie oglądać się na malkontentów.
- **Spotkanie z Mikołajem** organizowaliśmy w grudniu. W przygotowanie tego wydarzenia zaangażowali się mieszkańcy, sołtys wsi oraz pracownicy socjalni i pracownicy referatu gospodarki komunalnej UG . Dzieci obejrzały spektakl teatralny, a Mikołaj wręczył paczki, które zostały ufundowane przez sponsorów.

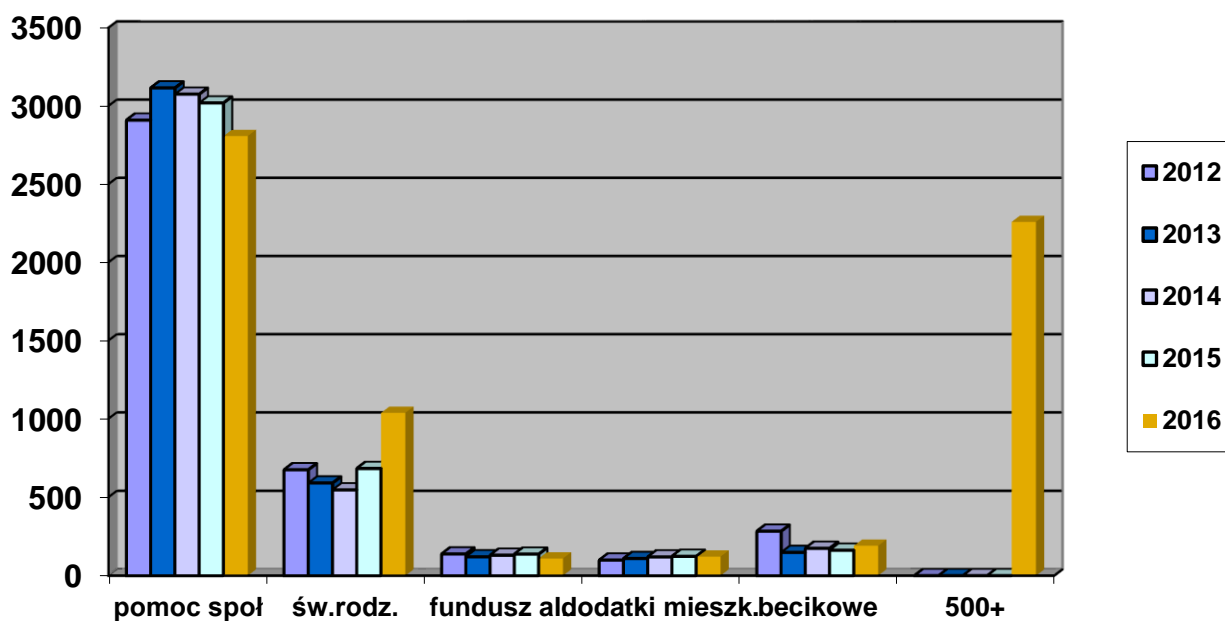
Podjęmowane działania pokazują , że nasza praca daje efekty. Naszą działalnością udało się zmotywować mieszkańców do zaangażowania w pracę na rzecz własnego środowiska lokalnego. Mieszkańcy otwarcie zaczynają mówić o swoich potrzebach, potrafią je nazwać, proszą o pomoc i wskazówki jak mogą je zaspokoić i radzić sobie z problemami. Poprawiły się relacje między mieszkańcami, zmienia się też wizerunek bloku socjalnego.

O tych, jak również innych wydarzeniach można przeczytać na prowadzonej od maja 2015 stronie na Facebooku <https://www.facebook.com/sops.brwinow/> oraz na stronie ŚOPS www.sops.brwinow.pl, na których znajdują się również informacje na temat możliwości uzyskania pomocy, warsztatów, konsultacji i lokalnych wydarzeń.

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej w liczbach

W roku 2016 Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej przyjął następujące ilości zgłoszeń i wniosków, w porównaniu z ubiegłymi latami:

Rok	Pomoc społeczna	Świadczenia rodzinne	Fundusz Alimentacyjny	Dodatki mieszkaniowe	Becikowe	500 plus
2012	2909	674	138	99	283	0
2013	3115	590	120	109	148	0
2014	3075	546	130	119	174	0
2015	3019	682	137	123	162	0
2016	2807	1037	109	121	190	2258

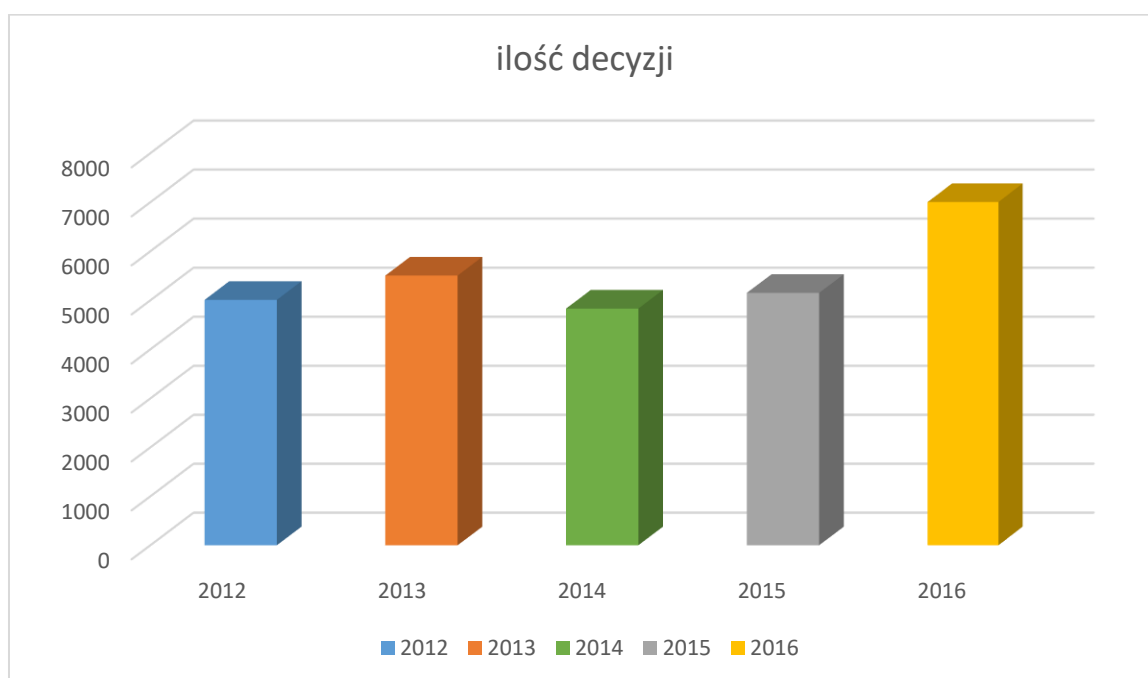

Najwięcej spraw i wniosków wpłynęło w ramach pomocy społecznej. Każde postępowanie w ramach tej ustawy jest związane z wejściem pracownika socjalnego w środowisko celem przeprowadzenia wywiadu i opracowania planu pracy z rodziną. Sprawy są prowadzone indywidualnie, dlatego też są czasochłonne i wymagają zaangażowania większej ilości osób. W dziale pomocy środowiskowej pracuje 12 pracowników socjalnych, świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

obsługują 2 osoby, a dodatki mieszkaniowe 1 osobą, która ma do wykonania jeszcze inne zadania.

Ilość decyzji administracyjnych przygotowywanych przez Dział Świadczeń ŚOPS:

Rok	Ilość decyzji
2012	5009
2013	5505
2014	4832
2015	5151
2016	7004

Świadczenia rodzinne realizowane przez ŚOPS na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Od 1 maja 2004 r. ŚOPS realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych. Jest to zadanie obowiązkowe, zlecone gminie, finansowane w całości przez MUW. Świadczenia rodzinne są podstawowym wsparciem rodzin o najniższych dochodach. Podzielić je można na następujące formy pomocy: zasiłek rodzinny z dodatkami, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „becikowe”. Świadczenia rodzinne zwiększyły znacząco zakres zadań Ośrodka, powodując napływ nowych klientów. Od roku 2014 zostały wprowadzone nowe formy świadczeń – zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy.

Świadczenia rodzinne otrzymało w 2016 r. 1.212 rodzin (w 2015 -1.226 rodzin) na łączną kwotę 3.963.826 zł. (w 2015 – 2.949.166 zł). Wzrost wydatków na świadczenia rodzinne spowodowany jest zmianą wysokości wypłacanych świadczeń i wprowadzeniem nowej formy pomocy tzw. „kosiniakowego”, czyli świadczenie rodzicielskiego, które wypłacane jest przez 12 miesięcy po 1000 zł dla osób uprawnionych.

Fundusz alimentacyjny realizowany przez ŚOPS na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Ustawa nakłada obowiązki na organy gminne w zakresie ścisłej współpracy z komornikami w celu lepszej egzekucji długów alimentacyjnych, a także rozeznawania sytuacji dłużników pod kątem możliwości spłaty zobowiązań. Przygotowywane są również wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację dłużników, zawiadomienia do Prokuratury w przypadku uchylania się dłużników od obowiązku alimentacyjnego równoległe z wnioskami do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy.

W 2016 r. z funduszu alimentacyjnego wypłacono 1812 świadczeń (w roku 2015 – 1807) na łączną kwotę 832.939 zł (w 2015 – 806.090 zł) dla 151 osób uprawnionych.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. Utworzenie Dziennego Domu Seniora i/lub Klubu Seniora, jako najpilniejszej potrzeby w zakresie pracy na rzecz pomocy osobom w wieku poprodukcyjnym i ich aktywizacji społecznej.
2. Rozwój placówek wsparcia dziennego, zwłaszcza w zakresie bazy lokalowej (poprawa warunków funkcjonowania istniejących świetlic i utworzenie nowej na północnych obszarach gminy).
3. Stałe inwestycje w kadry pomocy społecznej – konieczność polepszenia warunków płacowych, gdyż w obecnej sytuacji na rynku pracy problemem jest rekrutacja pracowników spełniających wysokie wymagania pracy w obszarze pomocy i polityki społecznej.
4. Poprawa warunków lokalowych ŚOPS z uwagi na niedostępność siedziby dla osób niepełnosprawnych i ciasnotę w zajmowanym lokalu.

Część II:
Realizacja Programu Wspierania Rodziny Gminy Brwinów na lata
2015-2017

W ramach realizacji Programu realizowano następujące cele operacyjne:

1. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu;
2. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej;
3. Zaspokajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego;
4. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju;
5. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych.

Zgodnie z założeniami Programu w 2016 r. ŚOPS zapewniał opiekę ze strony asystenta rodziny. Pomoc rodzinie w formie pracy asystenta rodziny została wprowadzona uchwałą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012 r. i jest zadaniem własnym gminy, realizowanym przez ŚOPS od 1 lipca 2012 r. Od 1 stycznia 2015 r. zatrudnienie asystenta rodziny jest obowiązkowym zadaniem gminy. Corocznie, od 2012 r. ŚOPS pozyskuje zewnętrzne środki na zatrudnienie asystenta rodziny w konkursie ogłoszonym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W 2016 roku dofinansowanie wyniosło 20.700 zł przy wkładzie własnym 33.441 zł., a ŚOPS zatrudniał 2 asystentów rodziny: 1 na pełen etat, 1 na umowę zlecenie. Asystent rodziny pracuje maksymalnie z 15 rodzinami, wytypowanymi przez pracowników socjalnych. Konieczność wsparcia rodziny wynika z jej nieprawidłowego funkcjonowania, trudności wychowawczych, nieumiejętności gospodarowania budżetem, bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Działania asystenta mają na celu poprawę funkcjonowania rodziny, aby uniknąć rozwiązań drastycznych dla rodziny w przyszłości. Z jego usług w 2016 r. skorzystało 21 rodzin. Na rok 2017 konieczne jest zwiększenie zatrudnienia do 2 etatów ze względu na rosnące zapotrzebowanie na wsparcie rodziny, zgłaszane przez pracowników socjalnych oraz wprowadzenie ustawy „Za życiem”.

W roku sprawozdawczym nie ustanowiono rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zapewniano dostęp do poradnictwa specjalistycznego: konsultacji, warsztatów, treningów umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji. ŚOPS oferował pomoc psychologiczną i prawną. Osoby i rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, w sprawach dotyczących spraw rodzinnych (przemoc w rodzinie, rozwód, prawa rodzicielskie itp.), alimentacyjnych lub w przypadkach naruszenia prawa pracy korzystały z konsultacji prawnych. Oferta pomocowa ŚOPS wyglądała następująco:

PUNKT INFORMACYJNO – KONSULTACYJNY ds. UZALEŻNIEŃ

Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	PONIEDZIAŁEK	Hanna Ostrowska-Biskot	
		16.00-18.00	Konsultacje indywidualne
		18.00-20.00	Grupa motywująca do zmiany dla osób uzależnionych od alkoholu
	PIĄTEK	Hanna Ostrowska-Biskot	
		16.00-18.00	Konsultacje indywidualne
		18.00-20.00	Grupa dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych

GRUPY I KONSULTACJE DLA OSÓB WSPÓLUZALEŻNIONYCH

BSRA SZANSA Brwinów, ul. Biskupicka 2	CZWARTEK	Halina Stańczyk	
		16.30-17.30	Konsultacje indywidualne
		17.30-19.30	Grupa dla osób współuzależnionych
Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	ŚRODA	Lilianna Bielecka	
		18.00-20.00	Grupa dla osób współuzależnionych
		20.00-21.00	Konsultacje indywidualne

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	ŚRODA	16.30-18.00	Prowadzenie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii
--	-------	-------------	--

PUNKT INFORMACYJNO – KONSULTACYJNY ds. PRZEMOCY W RODZINIE

Prowadzący: Krzysztof Rusiniak

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a Tel. 22 739 51 07	CZWARTEK	11.00-19.00	Zapewnienie osobie doznającej przemocy wsparcia emocjonalnego Inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej Konsultacje dla osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc
---	----------	-------------	--

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a tel. 22 729 54 44 bezprzemocy@brwinow.pl	Więcej informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Brwinów można odnaleźć na stronie: http://bezprzemocy.brwinow.pl/	Podjęcie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska karta” Uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy Praca ze sprawcą przemocy
---	--	---

KONSULTACJE PRAWNE

Prowadzący: Mecenas Daniela Tomczak

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a Tel. 22 739 51 07	PONIEDZIAŁEK	08.00-16.00	Pomoc jest świadczona osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, które potrzebują pomocy w sprawach dotyczących spraw rodzinnych (przemoc w rodzinie, rozwód, prawa rodzicielskie itp.), alimentacyjnych lub w przypadkach naruszenia prawa pracy.
---	--------------	-------------	--

KONSULTACJE I POMOC PSYCHOLOGICZNA

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a Tel. 22 739 51 07	WTOREK	10.00-15.00 16.00-18.00	Tomasz Mieszkowski Konsultacje psychologiczne Psychoterapia indywidualna: dorosłych i młodzieży Konsultacje par Wsparcie psychologiczne
Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	PIĄTEK	15.00- 18.00	Monika Cwajda Konsultacje psychologiczne dla dzieci i młodzieży Wsparcie psychologiczne
Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	ŚRODA PIĄTEK	16.00-19:00 15.00-19.00	Aleksandra Mieszkowska Konsultacje psychologiczne dla dzieci i młodzieży Wsparcie psychologiczne

KONSULTACJE PEDAGOGICZNE

Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	PON. - PT. ŚRODA	10.00-12.00 12.00-16.00	Porady i konsultacje dla dzieci, młodzieży i ich rodziców/opiekunów prawnych (problemy szkolne, rodzinne, osobiste, emocjonalne) Wsparanie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych Rozmowy profilaktyczne (motywujące, wspierające, wychowawcze)
Świetlica Socjoterapeutyczna Brwinów, ul. Piłsudskiego 11 Tel. 533 305 495	PONIEDZIAŁEK ŚRODA	17.00-18.00	

WARSZTATY DLA RODZICÓW

Koordinator: Olga Jastrzębska-Tudek

Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 533 305 495	Warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie Porady i konsultacje wychowawcze Grupa wsparcia dla rodziców
---	---

ŚWIETLICE SOCJOTERAPEUTYCZNE

Świetlica Socjoterapeutyczna Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	PON. - PT.	13.00-18.00	Zajęcia kształtujące umiejętności społeczne Rozwijanie zainteresowań Pomoc w lekcjach i trudnościach szkolnych Wsparcie w kryzysach szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych Zajęcia profilaktyczno - wychowawcze, socjoterapeutyczne Warsztaty, treningi, szkolenia
Świetlica Socjoterapeutyczna Brwinów, ul. Piłsudskiego 11 Tel. 533 305 495			
Świetlica Socjoterapeutyczna Żółwin, ul. Nadarzyńska 25 Tel. 533 305 956			
Świetlica Socjoterapeutyczna Otrębusy, ul. Krótka 10 Tel. 533 305 491	PON. – PT.	13.00-17.00	

<u>STOWARZYSZENIA RODZIN ABSTYNNENCKICH</u>		
Brwinowskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich SZANSA Brwinów, ul. Biskupicka 2 WTOREK 17.00-20.00, NIEDZIELA 16.00-18.00		
<u>MITYNGI AA</u>		
OBIETNICE WTOREK, godz. 19.30-21.00 Brwinów, ul. Grodziska 31	OPOKA CZWARTEK, godz. 19.00-21.00 Brwinów, ul. Grodziska 31	FLORIAN SOBOTA godz. 16:00 - 18.00 Brwinów, ul Biskupicka 2 (sala parafialna)
<u>WOLONTARIAT</u>		
Koordynator: Monika Słowikowska		
Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a Tel. 533 305 494	Bezinteresowna i bezpłatna praca na rzecz drugiego człowieka, Aktywizacja mieszkańców gminy Brwinów.	

W roku 2016 ŚOPS przeprowadził 13 warsztatów podnoszących umiejętności wychowawcze: „Już wiem co zrobić”, „To już chyba przesada!? Kiedy dziecko spędza za dużo czasu w Internecie”, „Nastolatek, kto to taki - czyli o tym, jak najlepiej zrozumieć, co czuje”, „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły” – 3 cykle, „Margaret Mahler i jej spojrzenie na małe dziecko”, „Cykl życia rodziny – ujęcie systemowe rodziny”, „Kiedy i jak rozmawiać z dzieckiem o dojrzewaniu”, „Rodzic Saper – czyli o tym, jak rozbroić własną złość”, „Warsztat psychologiczny dla ojców. Tata, dziecko i uczucia”, „Warsztat psychologiczny dla ojców. Tato, patrzę na Ciebie. Jak zachęcać dziecko do współpracy”, „Warsztat psychologiczny dla ojców. Co zamiast kary?”. Łącznie z zajęć podnoszących kompetencje rodzicielskie skorzystało 120 rodziców.

Wzmacnianie więzi rodzinnych oraz inicjatyw społecznych na rzecz rodziny miało miejsce poprzez organizowanie środowiskowych imprez integracyjnych.

W 2016 ŚOPS organizował bądź współorganizował następujące wydarzenia:

- Festiwal Otwarte Ogrody – „Smoczy (O)gród Mazowiecki”;
- Spotkanie mikołajkowe dla dzieci z klas 5-6 – wycieczka do Kina do Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim;
- Spotkanie mikołajkowe dla młodzieży – wycieczka do Teatru „Kwadrat” do Warszawy;
- Spotkanie mikołajkowe dla dzieci z klas 0-4 – animacje w OSP w Brwinowie;
- Mikołajki dla rodzin w bloku socjalnym Moszna Parcela;

- Spotkania wielkanocne;
- Wigilijne spotkanie w świetlicach socjoterapeutycznych;
- Piknik Rodzinny w Owczarni;

Gminne Zespoły Szkół zorganizowały 32 środowiskowych przedsięwzięć rodzinnych, w których łącznie uczestniczyło 2225 osób.

Rodziny wspierane są w sposób interdyscyplinarny. Współpracowano poprzez: wspólne szkolenia i konferencje, Zespół do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, grupy robocze, superwizje, konsultacje, okazywanie sobie wsparcia i życzliwości. Priorytetem jest zapewnienie dostępu do szkoleń dla osób mających świadczyć wsparcie interdyscyplinarne.

Od 2014 roku w Gminie Brwinów jest realizowana Karta Dużej Rodziny. Gmina Brwinów w 2016 roku przyjęła 82 wnioski o przyznanie Kart Dużej Rodziny, w tym:

- 66 zgłaszających nową rodzinę;
- 8 o wydanie nowej karty dla osoby, która była już jej posiadaczem;
- 5 o wydanie duplikatu karty;
- 3 zgłaszające nową osobę w rodzinie.
- Na podstawie w/w wniosków w 2016 roku wydano 338 Kart Dużej Rodziny.

2. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej.

ŚOPS świadczył pomoc materialną i rzeczową rodzinom ubogim. Udzielał wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, m.in. organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież. Opis pomocy materialnej i rzeczowej zawiera część I niniejszego sprawozdania.

3. Zaspokajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego.

Liczba przedsięwzięć z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki oraz liczba programów zdrowotnych przeprowadzonych przez Gminę – 3. Zrealizowanych w gminnych Zespołach Szkół– 40.

Brwinów jest pierwszą gminą w regionie, która realizuje program stomatologiczny. Kontynuacja w latach 2015 - 2016 programu zdrowotnego pn. Program profilaktyki stomatologicznej prowadzony w latach 2013-2015 obejmujący dzieci z Gminy Brwinów w wieku 6-9 lat" realizowanego w latach 2014-2015 na

podstawie uchwały Rady Miejskiej w Brwinowie Nr XLI.509.2014. Z programu „Stomatologia w szkołach” skorzystało – 240 dzieci. Głównym założeniem programu jest profilaktyka w leczeniu zębów, przekazywanie dzieciom właściwych wzorców dbania o higienę jamy ustnej oraz przeciwdziałanie powstawaniu i rozwojowi próchnicy.

Gmina Brwinów od kilku lat realizuje program szczepień przeciw rakowi szyjki macicy, zaplanowany na lata 2014-2018 realizowany jest ze środków budżetu gminy Brwinów. Ilość dziewcząt zaszczepionych przeciwko wirusowi HPV w 2016 roku: rocznik 1999 – 60, rocznik 2000 – 75. Cena szczepionek: 45 228,72 zł.

Przeprowadzono także szczepienia przeciw grypie – 253 osoby. Łączna liczba osób objętych szczepieniami wyniosła 553.

Inne podejmowane działania to:

- Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań zgodnie z uchwalonymi programami w tym zakresie.
- Prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych z zakresu zapobiegania przestępczości w zespołach szkół – 11.
- Patrolowanie miejsc publicznych oraz poprawianie bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remonty ulic i dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych.

Komisariat Policji w Brwinowie w ramach realizacji Programu Wspierania Rodziny podejmował następujące działania:

- Prowadzenie przedsięwzięć profilaktyczno-informacyjnych odnośnie przestępczości (cyberprzestępczość, oszustwa metodą kwalifikowaną na tzw. „wnuczka”, kradzieże z włamaniem, przestępstwa narkotykowe);
- prowadzenie działań z zakresu bezpieczeństwa (razem bezpieczniejszy, bezpieczny pieszy, bezpieczny rowerzysta, bezdomni, niechroniony uczestnik ruchu drogowego, nie prowadzę po alkoholu);
- odnotowano 1525 zgłoszeń i 2264 interwencji;
- organizowano zajęcia i spotkania, a w tym: konsultacje społeczne – 1, debata społeczna – 1, spotkania dzielnicowych z przedstawicielami podmiotów gospodarczych, zarządami wspólnot mieszkaniowych, przedstawicielami sołectw i in. – 50, łącznie uczestniczyło 500 osób.

Działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży prowadziła również Straż Miejska w Brwinowie:

- przeprowadzono 158 godzin zajęć profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w brwinowskich placówkach oświatowych;
- zabezpieczono pod kątem prewencyjnych 2 festyny szkolne oraz (w trakcie ich trwania) prowadzenie gier, zabaw i konkursów promujących szeroko rozumiane bezpieczeństwo dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- zabezpieczono 17 dyskotek szkolnych;
- przeprowadzono coroczny konkurs pt. „Jestem bezpieczny na drodze”, w którym wzięło udział 132 dzieci;
- współorganizowano i współprowadzono egzaminy na kartę rowerową, w których wzięło udział 169 dzieci.

4. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Gmina podnosiła jakość kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania :

- liczba nauczycieli i pedagogów doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe: 94 osoby,
- liczba doposażonych placówek oświatowych: 7 (projekty multimedialne, ekrany do projektorów, rzutniki, sprzęt sportowy, laptopy, zestawy komputerowe, materace do terapii sensorycznej, programy do nauczania, fantom dziecięcy, wyposażenie sali chemiczno-fizycznej – meble, zestaw multimedialny).

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach, kulturze, sporcie i rekreacji, udzielanie pomocy w nauce:

- liczba osób biorących udział w zajęciach wyrównawczych: 514 uczniów,
- liczba osób, którym dofinansowano wycieczki szkolne: 8 uczniów.

Zwiększenie dostępności kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły.

- liczba uczniów, którym zorganizowano nauczanie indywidualne: 27 uczniów,

—liczba dzieci niepełnosprawnych dowożonych do szkół: 63 uczniów (koszt roczny 416 726,90 zł.),

—liczba grup i klas integracyjnych: 0,

—liczba zlikwidowanych barier architektonicznych: brak danych.

Wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych:

—liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych: 87,

—liczba osób nimi objętych: 1 069 uczniów.

Organizowanie zajęć i spotkań profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych w zespołach szkół dla 1900 uczniów.

Podjęmowanie działań skierowanych do nastolatków z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej (doradztwo zawodowe, wolontariat, Klub Nastolatka) - 515 uczniów.

ŚOPS prowadzi specjalistyczną placówkę wsparcia dziennego – świetlicę socjoterapeutyczną w Brwinowie, przy ul. Grodziskiej 31, z trzema filiami:

—w Brwinowie, przy ul. Piłsudskiego 11,

—w Żółwinie, przy ul. Nadarzyńskiej 25,

—w Otrębusach, przy ul. Krótkiej 10

Świetlice działają na podstawie statutu ŚOPS, regulaminu organizacyjnego ŚOPS oraz regulaminu specjalistycznych placówek wsparcia dziennego wprowadzonego zarządzeniem dyrektora ŚOPS. Realizują program profilaktyczno-wychowawczy i program socjoterapeutyczny również w oparciu o zarządzenie dyrektora. W placówkach są prowadzone konsultacje indywidualne dla dzieci i rodziców. W 2016 roku łącznie do świetlic uczęszczało 134 dzieci (91 w 2012, 93 w 2013, 123 w 2014, 136 w 2015). Wydatki poniesione z tytułu prowadzenia placówki wsparcia dziennego w 2016r. to 416.449,00 zł. (w 2015r. koszt ten wyniósł 436.928 zł.). Zadania realizowane przez świetlice to m.in:

— wskazanie dzieciom i młodzieży alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego poprzez zajęcia plastyczne, komputerowe, sportowe, teatralne;

— prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania i z grup ryzyka,

— pomoc w nauce;

- realizacja programów promujących zdrowy styl życia i przeciwdziałanie uzależnieniom;
- prowadzenie zajęć profilaktycznych i edukacyjnych, wspomagających rozwój dziecka, podnoszących kompetencje społeczne, wyrównawczych, mających na celu rozwijanie w jak najpełniejszym zakresie osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych dzieci;
- stała praca z rodziną dziecka;
- organizowanie spotkań konsultacyjnych dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe;
- pomoc w sytuacjach kryzysowych szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny,
- zapewnienie pomocy specjalistycznej - kierowanie do specjalistów,
- uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu współzależnienia poprzez edukację i terapię,
- promowanie postaw prospołecznych i integracja ze środowiskiem lokalnym - Grupa Liderów.

Prowadzono konsultacje indywidualne dla dzieci i rodziców. W roku 2016 udzielono ok. 500 konsultacji dotyczące spraw wychowawczych, zaplecza pomocowego i oferty pomocowej naszej gminy oraz udzielano informacji o realizowanych szkoleniach i warsztatach oraz informowano o instytucjach i miejscach wsparcia adekwatnych do potrzeb dziecka. Pomocą w indywidualnym kontakcie pedagogicznym objętych zostało 11 dzieci, oraz 8 rodziców. Łącznie odbyło się 300h zajęć w kontakcie indywidualnym.

W 2016 roku wychowankowie świetlic socjoterapeutycznych rozwijały zainteresowania i podnosiły kompetencje społeczne angażując się w wiele inicjatyw, m.in.:

- dzieci wzięły udział w 5 konkursach plastycznych, w tym 1 o zasięgu lokalnym i 4 ogólnopolskim; zgłoszono 87 prac konkursowych; 3 laureatów;
- świetlicowa grupa teatralna „Proscenium” wzięła udział w VIII Grodzkim Festiwalu Teatralnym „Totalnie Teatralnie” w Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim, wystawiając bajkę pt. „Calineczka” – wyróżnienie w postaci wzięcia udziału w profesjonalnych warsztatach teatralnych;

—światlicowa grupa teatralna „Małe Proscenium” wzięła udział w VIII Grodzkim Festiwalu Teatralnym „Totalnie Teatralnie” w Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim, wystawiając bajkę pt. „Przygody Króla Gucia i Króla Maciusia” – wyróżnienie w postaci wzięcia udziału w profesjonalnych warsztatach teatralnych.

W 2016 r Placówki Wsparcia Dziennego współpracowały: z Fundacją T-Mobile, Fundacją Orange, Fundacją Formika Dzieciom w zakresie udziału dzieci w Obozie dla Dzieci Zdolnych PMI Kids Camp 2016, Fundacją Culture Shock.

ŚOPS organizował zajęcia pozalekcyjne, wyjazdy mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, mające charakter profilaktyczno-edukacyjny, rozwijających zainteresowania turystyczne, sportowe i kulturalne dzieci i młodzieży:

Data	W zakresie działalności integracyjnej, edukacyjnej, profilaktycznej, opiekuńczo – wychowawczej
Styczeń	
Zorganizowanie przez Grupę Liderów zbiórki zabawek dla dzieci z gminnych świetlic socjoterapeutycznych	
Rozpoczęcie cyklu zajęć teatralnych grupy „Proscenium” – bajka pt. „Przygody Króla Gucia i Króla Maciusia”	
Rozpoczęcie cyklu zajęć teatralnych grupy „Małe Proscenium” – bajka pt. „Calineczka”	
Rozpoczęcie cyklu zajęć teatralnych z grupą młodzieży – spektakl profilaktyczny pt. „Tylko jeden raz”	
Cykl zajęć w ramach Treningu pt. „Konflikt? Już wiem jak go rozwiązać”	
10.01.2016r.	Udział dzieci pod opieką wychowawców świetlic w kwestowaniu XXIV finału WOŚP 8 wolontariuszy.
Luty	
Udział dzieci w konkursie plastycznym pt. „Samochód marzeń 2016”, organizowanym przez Toyota Motor Corporation. Udział wzięło 38 dzieci	
Rozpoczęcie cyklu zajęć tanecznych w Brwinowie prowadzonych przez Paulę Ostalską - Studio tańca I Love Dance	
Rozpoczęcie cyklu zajęć tanecznych w Żółwinie prowadzonych przez Paulę Ostalską - Studio tańca I Love Dance	
01.02-12.02.2016r.	Ferie zimowe. Zorganizowano m.in. zajęcia: „Dyskoteka karnawałowa”, spotkanie z pracownikiem straży miejskiej – zajęcia pt. „Bezpieczeństwo na pierwszym miejscu”, „Warsztaty czekoladowe”, „Smakowita środa” – zasady zdrowego odżywiania się, wycieczka do kina, „Dzieci tańczą na lodzie” – wycieczka na lodowisko, piesza wycieczka do Podkowy Leśnej, „Szarża” – wycieczka do stadniny koni. Dzieci brały udział w zajęciach integracyjnych, rozwijających zainteresowania: plastycznych, kulinarnych, muzycznych i manualnych oraz sportowych.
Marzec	
Cykl zajęć warsztatowych pt. „Już wiem co zrobić”	
Udział dzieci w konkursie plastycznym pt. „Bezpieczeństwo i rozważa – tego od ciebie każdy wymaga”, organizowanym przez Komendanta Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Udział wzięło 1 dziecko.	
21.03-23.03.2016r.	Spotkania Wielkanocne połączone z występem dzieci dla rodziców, wychowawców i zaproszonych gości we wszystkich świetlicach socjoterapeutycznych.
Kwiecień	
Udział dzieci w konkursie plastycznym pt. „Tolerancja”, organizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury w Brwinowie. Udział wzięło 5 dzieci	

29.04.2016r.	Udział dzieci w VIII Festiwalu Teatralnym Totalnie Teatralnie w Grodzisku Mazowieckim organizowany przez Stowarzyszenie EGIDA i Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim. Grupa „Małe Proscenium” zaprezentowała spektakl pt. „Calineczka”. Grupa „Proscenium” zaprezentowała spektakl pt. „Przygody Króla Gucia i Króla Maciusia”.
Maj	
Udział dzieci i młodzieży w Projekcie pt. „Powidoki”	
Cykl zajęć socjoterapeutycznych pt. „Kolorowy świat emocji”	
Udział młodzieży w Ogólnopolskiej Akcji Edukacyjno-Profilaktycznej - II Zlot PaTPORTÓW w Wolsztynie. 21 osób	
Czerwiec	
25.06.-04.07.2016r.	Pobyty dzieci na kolonii profilaktyczno- terapeutycznej w Jarosławcu - 80 dzieci
Udział młodzieży w projekcie pt. „Kino w Trampkach” – w ramach projektu wyjazd do kina	
03.06.2016r.	„Family Garden Party” - Dzień Rodziny. Podczas uroczystości występ dwóch grup tanecznych ze świetlic z układem tanecznym w stylu Hip-Hop
11.06.2016r.	Festiwal Otwarte Ogrody „Smoczy (O)gród Mazowiecki” przygotowany w świetlicy przy ul. Grodziskiej 31. Podczas Festiwalu występ dwóch grup teatralnych dzieci ze świetlic z bajką pt. „Calineczka” i bajką pt. „Przygody Króla Gucia i Króla Maciusia”.
Lipiec- Sierpień	
Realizacja programu wakacyjnego w świetlicach	
25.06-04.07.2017r.	Pobyty dzieci na kolonii profilaktyczno- terapeutycznej w Jarosławcu
24.07.-06.08.2016r.	Pobyty dzieci na obozie dla dzieci zdolnych w Serocku- PMI Kids Camp 2016 organizowanym przez Project Management. Udział wzięło 17 dzieci
13.07.2016r.	Wyjazd na basen Kapry w Pruszkowie
15.07.2016r.	Wycieczka do Badowa Górnego na „Ranczo w dolinie”. Pobyty dzieci w stadninie koni, połączony z licznymi atrakcjami w stylu dzikiego zachodu
18.07.2016r.	Spotkanie piknikowe z rodzicami w świetlicy przy ul. Grodziskiej 31. Integracja i zabawa.
20.07.2016r.	Wycieczka do kina Janki na seans filmowy „ Bardzo fajny gigant”
22.07.2016r.	Wycieczka rowerowa połączona z piknikiem w parku w podkowie Leśnej
25.07.2016r.	Wycieczka do Warszawy na Starówkę połączona z występem tanecznym w stylu Hip-Hop Grupy Liderów
12.08.2016r.	Wycieczka do Parku Bajka w Błoniu
16.08.2016r.	Lekcja Savoir-vivre w Centrum Twórczości i Zabawy „Dylu-Dylu”
19.08.2016r.	Pobyty na basenie Kapry w Pruszkowie
22.08.2016r.	Wycieczka do stadniny koni „Szarża” w Popówku
24.08.2016r.	Wycieczka do kawiarni „Cukier Puder” w Podkowie Leśnej połączona z utrwalaniem zasad zachowania się w miejscach publicznych
25.08.2016r.	Turniej sportowy międzyświetlicowy
30.08.2016r.	Dyskoteka i karaoke na zakończenie wakacji
31.08.2016r.	Pożegnalne ognisko z harcerzami
Wrzesień	
Udział dzieci w konkursie plastycznym pt. „Moja ulubiona postać bajkowa”, organizowanym przez Europejskie Centrum Bajki im. Koziołka Matołka”. Udział wzięło 24 dzieci	
Udział dzieci w Projekcie pt. „Moje życie z pasją” – 20 dzieci	
Udział dzieci w Projekcie pt. „Kuźnia Kreatywności” – 20 dzieci	
Październik	
Cykl zajęć socjoterapeutycznych pt. „Poznaję i rozumiem siebie”	
Cykl zajęć w ramach Treningu pt. „Asertywność – czy to taka zupa z Afryki? – rozwijanie umiejętności społecznych”	
Cykl zajęć w ramach Treningu pt. „Uwierz w siebie”	
Projekt pt. „Rodzinne Bajkowanie”	
Listopad	
19.11.2016r.	Udział grupy młodzieży w II Miejskim Przystanku PaT w Podkowie Leśnej. Udział wzięło 12 osób.
Występ teatralny dzieci ze świetlicy w Brwinowie, przy ul. Piłsudskiego 11, podczas Finału Projektu pt. „Moje życie z pasją” z inscenizacją „Małego Księcia”	

Występ teatralny dzieci ze świetlicy w Brwinowie, przy ul. Grodzkiej 31, podczas Finału Projektu pt. „Kuchnia Kreatywności” z inscenizacją „Księżniczka Magdalena”	
Grudzień	
Udział dzieci w konkursie plastycznym pt. „Kotki w kropki”, organizowanym przez Centrum Kultury AGORA. Udział wzięło 19 dzieci	
09.12.2016r.	Udział dzieci ze świetlic w obchodach Dnia Wolontariatu
01.12.2016r.	Spotkanie mikołajkowe dla dzieci z klas 5-6 – wycieczka do Kina do Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim. Udział wzięło 45 dzieci
01.12.2016r.	Spotkanie mikołajkowe dla młodzieży – wycieczka do Teatru „Kwadrat” w Warszawie. Udział wzięło 16 dzieci
02.12.2016r.	Spotkanie mikołajkowe dla dzieci z klas 0-4 – animacje w OSP w Brwinowie. Udział wzięło 61 dzieci
22.12.2016r.	Międzyświąteczne spotkanie Wigilijne z rodzicami połączone z występem muzyczno-wokalnym przygotowanym przez wychowanków czterech świetlic.
27.12.2016r.	Udział grupy dzieci ze świetlic w spotkaniu wigilijnym dla osób starszych i niepełnosprawnych – podopiecznych ŚOPS. Wykonanie przez dzieci i przekazanie ok. 50 ozdób świątecznych dla osób chorych i niepełnosprawnych pozostających pod opieką ŚOPS.
28.12.2016r.	Udział dzieci w sesji Rady Miejskiej, połączonej z kolędowaniem i wręczeniem upominków świątecznych.

5. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych.

Gmina Brwinów zobligowana jest do współfinansowania pobytu dzieci umieszczonych po 2012 roku w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej. Koszt jaki poniesiono w 2016 roku na to zadanie to 123 484,10 zł. Łącznie 35 dzieci pozostaje w pieczy zastępczej, z czego za 27 dzieci ponosimy koszty. W 2015 roku na to zadanie wydatkowano 82.197,82 zł, a piecza w 2015r. objętych było łącznie 48 dzieci, z czego za 21 dzieci ponieśliśmy koszty. Koszt utrzymania dziecka w placówce opiekuńczej rośnie wprost proporcjonalnie do czasu przebywania w tej placówce. ŚOPS podejmował współpracę z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. Opracowano 5 planów pracy. 1 dziecko wróciło do rodziny biologicznej. ŚOPS podejmował stałą współpracę z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Odnotowano 3 podmioty współpracujące na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Nie we wszystkich jednak przypadkach powrót dziecka do rodziny biologicznej jest możliwy i zasadny.

6. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny

W związku z obowiązkiem ustawowym wskazywania w corocznych sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny potrzeb związanych z realizacją tych zadań zgodnie z art. 179 ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawia potrzeby ŚOPS (w tym związane z funkcjonowaniem świetlic socjoterapeutycznych):

- poprawa warunków lokalowych w funkcjonujących placówkach wsparcia dziennego oraz dostosowanie ich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: rozbudowa świetlicy socjoterapeutycznej w Brwinowie, przy ul. Piłsudskiego 11, remont świetlicy socjoterapeutycznej w Żółwinie, przy ul. Nadarzyńskiej 25;
- zwiększenie liczby miejsc w placówce wsparcia dziennego (PWD) tworząc filię specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego po północnej stronie gminy (np. na terenie wsi Moszna);
- rozszerzenie oferty wsparcia o pomoc psychoterapeutyczną dla dzieci, dodatkowe 10h zajęć tygodniowo;
- podniesienie płac personelu Placówek Wsparcia Dziennego z uwagi na bardzo niskie uposażenie specjalistów pracujących z dziećmi i rodzinami w ramach PWD (wynagrodzenie kształtuje się na poziomie 23 zł brutto za godzinę pracy). Jest to stawka bardzo niska mając na uwadze specyfikę pracy, odpowiedzialność za życie i zdrowie dzieci, wymagającą grupę odbiorców (dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji, zagrożone niedostosowaniem społecznym, dysfunkcjami, itp.), specjalistyczne wykształcenie i konieczność ciągłego podnoszenia kompetencji wychowawczych oraz zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy (3/4 etatu), co powoduje trudności z rekrutacją kadry specjalistycznej jak również ma negatywny wpływ na poziom życia socjalnego wychowawców.

Część III:

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1) PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35 póź. 230 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm),
- Uchwała nr XXII.199.2016 Rady Miejskiej w Brwinowie z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Brwinów na rok 2016.

2) INFORMACJE OGÓLNE

Zadania określone w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Brwinów na 2016 r. zwanego dalej Programem były realizowane zgodnie z wytycznymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z obowiązującymi aktami prawnymi. Realizacja opierała się głównie na działaniach wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i zapobiegawczych, wypełniając w ten sposób zalecenia ustawodawcy. Działania te miały na celu promocję zdrowego stylu życia, promocję zdrowia psychicznego i edukację psychologiczną. Podstawowymi założeniami realizowanych programów profilaktycznych były: rozwój kompetencji społecznych, odwoływanie się do przyczyn używania środków uzależniających, kształtowanie umiejętności odmawiania, wzmacnianie poczucia własnej wartości, uporządkowania systemu wartości, przekazanie wiedzy o uzależnieniach.

Realizacja zadań Programu finansowana była ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Na realizację zadań w 2016r. wydatkowano łącznie 429.959,99zł.
(w 2015r. - 380 017,31 zł.).

3) WSPÓŁPRACA

Realizator gminnego programu profilaktyki współpracował z wieloma instytucjami

i organizacjami, w tym m.in.:

- Placówkami oświatowymi w tym szczególnie z zespołami szkół gminy Brwinów
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Strażą Miejską w Brwinowie
- Policją
- Gminnym Ośrodkiem Kultury OKej
- Stowarzyszeniami: BSRA „Szansa”
- Grupami Anonimowych Alkoholików
- Fundacją Culture Shock
- Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Pruszkowie
- Poradnią Leczenia Uzależnień w Pruszkowie
- Fundacją Orange
- Komendą Główną Policji w Warszawie
- Powiatowym Urzędem Pracy w Pruszkowie
- Towarzystwem Teatralnym „KURTYNA”
- Fundacją Przyjaciółka
- Fundacją T-Mobile

4) ZAPLANOWANE CELE I SPOSOBY REALIZACJI

Cel Programu był zgodny z celem strategicznym nr 1 i wynikającym z niego celem operacyjnym nr 2 określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020. Cel strategiczny 1. Wzmacnianie rodzin, wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i rozwoju oraz podnoszenie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego w gminie. Cel operacyjny 2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele programu profilaktycznego i przeciwdziałania narkomanii zrealizowane były w następujących obszarach:

1. profilaktyka uzależnień i przemocy;
2. pomoc psychospołeczna i prawna;
3. terapia, rehabilitacja;
4. edukacja publiczna;
5. interwencje.

1. Profilaktyka uzależnień i przemocy

- Prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym programy edukacyjne adresowane do rodziców.
- Prowadzono na rzecz dzieci i młodzieży zajęcia i programy promujące zdrowy styl życia, wolny od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, oraz

ograniczające występowanie zachowań ryzykownych, poprzez działania profilaktyczne.

—W 2016 r. zrealizowano następujące programy, zajęcia, działania profilaktyczne na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych – profilaktyka

Program/temat/tytuł	Liczba Godzin	Data i miejsce	Liczba uczestników	Prowadzący
Program profilaktyczny „Odczuwaj, Ufaj, Mów”	20h	Zespół Szkół nr 1- Szkoła Podstawowa , klasy IV,V,VI	161	Zespół Pedagogów DEZYDERIA M. Wnuk B. Paż
Program profilaktyczny „Odczuwaj, Ufaj, Mów”	2h	Zespół Szkół w Otrębusach- Szkoła Podstawowa, klasa II	20	Zespół Pedagogów DEZYDERIA M. Wnuk B. Paż
„Jasne granice”- program profilaktyczny dla rodziców	4h	Zespół Szkół w Otrębusach-rodzice uczniów klasy II SP	15	Zespół Pedagogów DEZYDERIA M. Wnuk B. Paż
„Jasne granice”- program profilaktyczny dla rodziców	4h	Zespół Szkół w Otrębusach-rodzice uczniów klasy V SP	15	Zespół Pedagogów DEZYDERIA M. Wnuk B. Paż
„Uczę się i umiem! Warsztaty efektywnego uczenia się dla dzieci”	16h	Zespół Szkół nr 1- Szkoła Podstawowa , klasa	17	Stowarzyszenie Pracownia Aktywnego Działania PÓŁPIĘTRO
„Już wiem co zrobić ”	16h	Zespół Szkół nr 1- Szkoła Podstawowa , klasy 1-3	9	Stowarzyszenie Pracownia Aktywnego Działania PÓŁPIĘTRO
„Mam na to sposób- czyli o rozwiązywaniu konfliktów w grupie”	2h	Zespół Szkół Ogólnokształcących SP, klasa V	16	Barbara Korytkowska Olga Jastrzębska
„Jasne granice”- program profilaktyczny dla rodziców	4h	Zespół Szkół w Otrębusach-rodzice uczniów klasy V SP 750	15	Zespół Pedagogów DEZYDERIA M. Wnuk B. Paż
„Rozwiązujemy- współpracujemy”	4h	Zespół Szkół Ogólnokształcących SP, klasa II	24	Magda Lipińska Olga Jastrzębska
„Dies diem docet. Dzień uczy dzień”	16h	Zespół Szkół w Otrębusach- klasa I Gimnazjum	35	Centrum Rozwoju Fontes Jolanta Kopacz
„Dyskryminacja, przemoc i relacje w szkole”	14h	Zespół Szkół Ogólnokształcących SP klasa V Gimnazjum klasa II	44	Centrum Rozwoju Fontes Jolanta Kopacz

„Jestem, potrafię, mogę”	4h	Zespół Szkół Ogólnokształcących SP klasa V	23	Magda Lipińska Olga Jastrzębska-Tudek
„Narkotykom mówimy nie!”	6h	Zespół Szkół Ogólnokształcących	111	Towarzystwo Teatralne Kurtyna
„Narkotykom mówimy nie!”	2h	Zespół Szkół Ogólnokształcących-rodzice	50	Towarzystwo Teatralne Kurtyna
„Zabawy bez zwady”	10h	Zespół Szkół Ogólnokształcących SP klasa II	23	Agnieszka Olejniczak Olga Jastrzębska-Tudek
„Konflikt- problem okresu młodzieńczego”	9h	Zespół Szkół nr 1- Szkoła Podstawowa , klasy VI	71	Kamila Budzyńska- psycholog
„Jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice”	2h	Zespół Szkół nr 1- Szkoła Podstawowa rodzice	14	Kamila Budzyńska- psycholog
„Czy dokuczanie jest przemocą”	12h	Zespół Szkół nr 1- Szkoła Podstawowa, klasy III	89	Kamila Budzyńska- psycholog
„DIALOG przeciwko narkotykom- nie biorę”	14h	Zespół Szkół nr 1- Szkoła Podstawowa, klasy VI,	100	Dialog Centrum Edukacji i Profilaktyki
„Narkotyki, co trzeba wiedzieć?”	1h	Zespół Szkół nr 1- rodzice	11	Dialog Centrum Edukacji i Profilaktyki
„Zachowania ryzykowne wśród młodzieży”	4h	Zespół Szkół w Żółwinie Gimnazjum, klasa II	55	Tomasz Pawluk
„Zachowania ryzykowne wśród młodzieży”	3h	Zespół Szkół w Żółwinie rodzice	19	Tomasz Pawluk
„Mapa bezpieczeństwa”	20h	Zespół Szkół Ogólnokształcących- uczniowie klasy III Gimnazjum SP klasy VI	41	Centrum Rozwoju Fontes Jolanta Kopacz
	189 h		978 osób	
Koszt realizacji: 17.620,00 zł				

—Zorganizowano wyjazd na ogólnopolską akcję edukacyjno- profilaktyczną „II zlot PaTPORTÓW” , który odbył się w Wolsztynie w dniach 14-15.05.2016r.

W programie uczestniczyło 21 dzieci i 2 wychowawców.

—Zorganizowano wyjazd na II Przystanek PaT w Podkowie Leśnej w dniu 19.11.2016r. W akcji wzięło udział 14 dzieci i 2 wychowawców.

—W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. odbyły się następujące warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców:

Program/temat/tytuł	Liczba Godzin	Miejsce	Liczba uczestników	Prowadzący
„Już wiem co zrobić”	3h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	5	Błażej Puziak Karolina Kozicka
„To już chyba przesada!? Kiedy dziecko spędza za dużo czasu w internecie”	4h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	7	Błażej Puziak Karolina Kozicka
„Nastolatek, kto to taki- czyli o tym, jak lepiej zrozumieć, co czuje”	3h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	9	Błażej Puziak Karolina Kozicka
„Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”	40h	Świetlica socjoterapeutyczna DWR ŚOPS ul. Piłsudskiego 11 Brwinów	13	Olga Jastrzębska Ewelina Mastalerz
„Margaret Mahler i jej spojrzenie na małe dziecko”	3h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	8	Olga Jastrzębska Ewelina Mastalerz
„Cykl życia rodziny – ujęcie systemowe rodziny”	3h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	8	Olga Jastrzębska Ewelina Mastalerz
„Kiedy i jak rozmawiać z dzieckiem o dojrzewaniu”	3h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	6	Olga Jastrzębska Ewelina Mastalerz
„Rodzic Saper – czyli o tym, jak rozbroić własną złość”	3h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	15	Olga Jastrzębska Ewelina Mastalerz
„Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”	20h	Świetlica socjoterapeutyczna DWR ŚOPS ul. Piłsudskiego 11 Brwinów	17	Olga Jastrzębska Ewelina Mastalerz
„Warsztat psychologiczny dla ojców. Tata, dziecko i uczucia”	4h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	4	Marcin Poncyliusz
„Warsztat psychologiczny dla ojców. Tato , patrzę na Ciebie. Jak zachęcać dziecko do współpracy”	4h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	9	Marcin Poncyliusz
„Warsztat psychologiczny dla ojców. Co zamiast kary?”	4h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	4	Marcin Poncyliusz

„Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”	40h	Świetlica socjoterapeutyczna DWR ŚOPS ul. Piłsudskiego 11 Brwinów	15	Olga Jastrzębska Ewelina Mastalerz
	134 h		120 osób	
Koszt realizacji: 6.970,00 zł				

Utworzono Klub Rodzica, który zrzesza aktywnych rodziców działających na rzecz dzieci. Klub funkcjonuje od kwietnia 2016. Rodzice uczestniczyli przy organizacji następujących przedsięwzięć: Festiwal Otwarte Ogrody- Smoczy Ogród Mazowiecki i Spotkanie wigilijne DWR. Liczba osób- 15.

Realizowano programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych.

- Realizowano program „Grupa Liderów”. Inicjatywa młodzieży: „Zajęcia taneczne z elementami profilaktyki”, gry i zabawy animacyjne dla dzieci ze świetlic socjoterapeutycznych, „Rodzinne bajkowanie”-seans filmowy dla całej rodziny połączony z konkursem plastycznym.
- Promowano oraz realizowano wolontariat młodzieżowy w świetlicach socjoterapeutycznych oraz . współorganizowano Dzień Wolontariatu w gminie Brwinów.
- Prowadzono zajęcia i programy profilaktyczne, wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności adresowanych do dzieci i młodzieży przejawiających zachowania problemowe i mających problemy związane z używaniem substancji psychoaktywnych. Realizowano na terenie szkół i placówek programy profilaktyczne, których adresatami są dzieci i młodzież zagrożone uzależnieniem oraz będące ofiarami i sprawcami przemocy oraz ich rodzice.

Program/temat/tytuł	Liczba godzin	Adresaci	Liczba uczestników	Prowadzący
Cykl zajęć treningowych- „Warto trzymać się razem”	10h	Zespół Szkół w Otrębusach- Szkoła Podstawowa Uczniowie klasy II	18	Katarzyna Cendrowska Olga Jastrzębska
Mini TUS „ Trzymajmy się razem”	5h	Zespół Szkół Ogólnokształcących- Szkoła Podstawowa Uczniowie klasy V	20	Anna Knop Olga Jastrzębska

Zajęcia teatralne z elementami profilaktyki dla dzieci	80h	Świetlice socjoterapeutyczne w Brwinowie	33	Joanna Lissner
Zajęcia teatralne z elementami profilaktyki dla młodzieży	40h	Świetlice socjoterapeutyczne w Brwinowie	15	Joanna Lissner
Grupa terapeutyczna dla młodzieży	56h	Dział Wspierania Rodziny w Brwinowie, ul. Grodziska 31	8	Krzysztof Rusiniak Barbara Korytkowska
Zajęcia taneczne z elementami profilaktyki	22h	Gminne świetlice socjoterapeutyczne	20	Paula Ostalska
Cykl zajęć- „Trening rozwoju umiejętności społecznych”	10h	Zespół Szkół Nr 1 - Szkoła Podstawowa w Brwinowie, klasy III	43	Olga Jastrzębska Ewelina Mastalerz
Cykl zajęć socjoterapeutycznych podnoszących kompetencje społeczne dla dzieci z grup ryzyka w wieku 7-9 lat „Kolorowy świat emocji”	15h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	9	Barbara Korytkowska
Cykl zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci w wieku 10-13 lat „Jestem sobą”	15h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	10	Magda Lipińska
Zajęcia artystyczne z elementami profilaktyki dla dzieci	40h	Gminne świetlice socjoterapeutyczne	60	Tomasz Drygas
Cykl zajęć socjoterapeutycznych podnoszących kompetencje społeczne dla dzieci z grup ryzyka w wieku 7-9 lat „Poznaję i rozumiem siebie”	15h	Dział Wspierania Rodziny ul. Grodziska 31 Brwinów	11	Barbara Korytkowska
Cykl zajęć warsztatowych „Asertywność- czy to taka zupa z Afryki?”	10h	Świetlica socjoterapeutyczna w Otrębusach	10	Anna Knop Katarzyna Cendrowska
Cykl zajęć treningowych dla dzieci nieśmiałych z kl. I-III „Uwierz w siebie”	10h	Świetlica socjoterapeutyczna w Otrębusach	9	Anna Knop Katarzyna Cendrowska
Program profilaktyczno-wychowawczy	162h	Gminne świetlice socjoterapeutyczne/ Cały rok	134	Wychowawcy świetlic
Program socjoterapeutyczny	290h	Gminne świetlice socjoterapeutyczne/ Cały rok	134	Wychowawcy świetlic
	328 h		400 osób	
Koszt realizacji: 12.000,00 zł				

- Zorganizowano wyjazd profilaktyczno-terapeutyczny dla dzieci i młodzieży – Jarosławiec, 25.06-04.07.2016r. Łącznie 78 uczestników. Łączny koszt kolonii profilaktyczno – terapeutycznej to 62.166,00 zł.
- Realizowano lub finansowano programy, szkolenia, kursy specjalistyczne w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla nauczycieli, psychologów, pedagogów.

Nazwa szkolenia/ Programu	Organizator, prowadzący,	Uczestnicy szkolenia
„Nowe środki psychoaktywne tzw. „dopalacze”	Państwowa Inspekcja Sanitarna	Wychowawcy świetlic socjoterapeutycznej 4 osoby
„Empatia na co dzień” Korzyści z bycia w empatycznych relacjach	Fundacja TROP	Wychowawcy świetlic Pedagodzy szkolni Psycholodzy szkolni Pracownicy socjalni 14 osób
Szkoleniowa rada Pedagogiczna pt: „Narkotyki- co trzeba wiedzieć?”	Dialog Centrum edukacji i Profilaktyki	Grono pedagogiczne ZS nr 1 14 osób
„Jak rozmawiać z trudnym rodzicem?”	Dialog Centrum edukacji i Profilaktyki Kamila Budzyńska	Grono pedagogiczne 14 osób
Kurs pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacji, gdy zachodzi podejrzenie, że uczeń może być pod wpływem substancji odurzających”	Centrum Szkoleń EDUKACJA	Grono pedagogiczne i pracownicy niepedagogiczni ZS w Żółwinie 33 osoby
Koszt realizacji: 4.200,00zł		

2. Pomoc psychospołeczna i prawna

1. Prowadzono Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. przemocy dla osób i rodzin dotkniętych przemocą. W ramach tego zadania konsultacji udzielali:

Krzysztof Rusiniak - psycholog, terapeuta. W roku 2016 odbyło się 91 dyżurów, tj. 449 godzin wsparcia i konsultacji, z których korzystało cotygodniowo od 6-12 klientów. Ogółem udzielono 403 konsultacji, z których skorzystało 42 osoby.

W kontakcie długoterminowym znajdowało się 7 osób. Konsultacje odbywały się w poniedziałki w godz. 15.00-18.00 i czwartki, w godz. 11.00-16.00.
2. Prowadzono psychoterapię dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
  - Od stycznia do grudnia 2016r. psycholog Tomasz Mieszkowski przeprowadzał konsultacje dla dzieci i dorosłych: Łącznie odbyło się :

1. Dorośli- 158h terapii, 46h konsultacji
2. Dzieci i młodzież: 47h terapii, 17h konsultacji
3. Konsultacje dla par- 72h
4. Konsultacje rodzinne- 2h

Łącznie zrealizowanych zostało 342 h zajęć, z których skorzystało 64 osoby.

—Od stycznia do grudnia 2016r. psycholog Aleksandra Mieszkowska prowadziła psychoterapię dzieci i młodzieży, w tym szczególnie dzieci korzystające ze wsparcia świetlic socjoterapeutycznych oraz ich rodzin. Pomoc psychologiczną świadczone w każdą środę i piątek w wymiarze 6 godzin tygodniowo.

Pomocą objęto dzieci i ich rodziny. Zrealizowano łącznie 285h pomocy psychologicznej, w tym, 231 godzin psychoterapii indywidualnej i wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży, 54 godziny konsultacji psychologicznych dla dzieci, młodzieży i rodziców. W okresie od stycznia do grudnia pomocą psychologiczną objęto 12 dzieci i 12 rodziców. 7 dzieci i nastolatków uczęszczało regularnie na spotkania w wymiarze 1h tygodniowo.

—Od stycznia do października 2016r. psycholog Beata Bielińska prowadziła psychoterapię dzieci i młodzieży. W tym okresie pomocą psychologiczną objęto 7 dzieci i 5 osób dorosłych. 6 dzieci korzystało z pomocy regularnie. Z konsultacji wychowawczo- pedagogicznych skorzystało 5 rodziców. Łącznie udzielono 149 konsultacji.

—Psycholog Monika Cwajda prowadziła indywidualną psychoterapię młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym. Pomocą objęto 11 osób, zrealizowano 80 h psychoterapii.

3. Koszt realizacji pomocy terapeutycznej w ramach pomocy psychospołecznej wyniósł 105.100,00 zł
4. Mecenas Daniela Tomczak udzielała konsultacji prawnych osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, w sprawach dotyczących spraw rodzinnych (przemoc w rodzinie, rozwód, prawa rodzicielskie itp.), alimentacyjnych lub w przypadkach naruszenia prawa pracy. Udzielono ok. 43 konsultacje prawne, z których skorzystało 18 osób.
5. Realizowano działania mające na celu integrację rodzin i środowisk abstynenckich, np. wyjazd, imprezy tematyczne. W ramach tego zadania wspomagano działania

stowarzyszeń realizujących programy z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i profilaktyki narkomanii na rzecz mieszkańców Gminy:

- Udostępniano lokal w Brwinowie, przy ul. Grodzkiej 31 oraz wynajmowano pomieszczenia przy ul. Biskupickiej 2 na potrzeby spotkań BSRA „Szansa”. Koszt 14.400,00 zł.
  - Wsparcie wyjazdu integracyjno-motywacyjnego członków Stowarzyszenia „Szansa” do Murzasichle na Ogólnopolski Wiosenny Zlot Rodzin Abstynenckich. 17 osób – 3.400,00 zł.
  - Wsparcie wyjazdu integracyjno-motywacyjnego członków Stowarzyszenia „Szansa” do Władysławowa. 20 osób, koszt- 3.000 zł
  - Wsparcie wyjazdu integracyjno-motywacyjnego członków Stowarzyszenia „Szansa” do Sierakowa na Ogólnopolski Rajd Klonowego Liścia. 17 osób – 1.000,00 zł
  - Sfinansowanie udziału w konferencji trzeźwościowej „Jak zmienić siebie, a nie innych w procesie zdrowienia” w Broku organizowanej przez Mazowiecki Związek Stowarzyszeń Abstynenckich. 5 osób – 300,00zł
  - Wsparcie wyjazdu integracyjno-motywacyjnego członków Stowarzyszenia „Szansa” do Zyzdziej Mały k/Spychowa. 20 osób, koszt- 3.000,00 zł
  - Wsparcie organizacji spotkania wigilijno-opłatkowego. 60 osób - 2.300,00 zł
6. Wspierano bieżącą działalność specjalistycznych form wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym prowadzono specjalistyczną placówkę wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (świetlica socjoterapeutyczna w Brwinowie z trzema filiami). W tym: dofinansowano zatrudnianie pracowników merytorycznych w świetlicach, finansowano dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych, dofinansowanie wyposażenia placówek.
7. Prowadzono specjalistyczną placówkę wsparcia dziennego - świetlicę socjoterapeutyczną w Brwinowie, przy ul. Grodzkiej 31, z trzema filiami:
w Brwinowie, przy ul. Piłsudskiego 11, w Żółwinie, przy ul. Nadarzyńskiej 25,
w Otrębusach, przy ul. Krótkiej 10
- W placówkach realizowany był program profilaktyczno- wychowawczy i socjoterapeutyczny.

- Dożywiano dzieci uczestniczące w pozalekcyjnych działaniach socjoterapeutycznych oraz ubezpieczano dzieci pozostające pod opieką świetlic prowadzonych przez Gminę. Koszt: 22.201,59 zł.
- Doposażono świetlice socjoterapeutyczne. Zakupiono materiały i wyposażenie. Koszt 10.254,00 zł.
- Organizowano zajęcia pozalekcyjne, wyjazdy mające charakter profilaktyczno-edukacyjny, rozwijających zainteresowania turystyczne, sportowe i kulturalne dzieci i młodzieży.

8. Prowadzono szkolenia, konferencję, lokalne narady dla przedstawicieli służb i instytucji udzielających pomocy psychospołecznej i prawnej. Dofinansowano szkolenia i kursy specjalistyczne w zakresie pracy z dziećmi i rodziną w tym na temat zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów przemocy w rodzinie, możliwości udzielania pomocy.

Nazwa szkolenia/ Programu	Organizator, prowadzący, data	Uczestnicy szkolenia
„Specjalistyczne szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie „Praca z dzieckiem krzywdzonym, rozpoznawanie symptomów dziecka krzywdzonego z uwzględnieniem procedury NK”	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego	Grono pedagogiczne ZS nr 1 33 osoby
„Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego jako jeden ze środków reglamentacyjnych wobec problemów związanych z używaniem alkoholu. Zadania i rola GKRPA”	Indywidualna Praktyka Psychologiczna Kamilla Puławska	Członkowie GKRPA Pracownicy socjalni Wychowawcy świetlic 13 osób
„Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych jako obligatoryjne działanie GKRPA”	Indywidualna Praktyka Psychologiczna Kamilla Puławska	Członkowie GKRPA Pracownicy socjalni Wychowawcy świetlic 6 osób
Koszt realizacji: 5.180,00 zł		

3. Terapia i rehabilitacja

1. Zwiększono ofertę pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin poprzez:

- Zlecenie Wojewódzkiemu Ośrodkowi Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Pruszkowie, ul. Partyzantów 2/4 prowadzenie zajęć terapeutycznych:

- „Grupa nauki praktycznych umiejętności utrzymywania abstynencji”.
Zrealizowano 117 h zajęć.

Z tytułu prowadzenia zajęć terapeutycznych zleconych WOTUW poniesiono koszt:
8.190,00 zł.

- Zlecenie Poradni Leczenia Uzależnień w Pruszkowie (Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie, ul. Armii Krajowej 2/4) przeprowadzenie:

- „Treningu asertywnych zachowań abstynenckich dla osób uzależnionych od alkoholu. Zrealizowano 42h zajęć;

- „Trening zachowań asertywnych dla osób współuzależnionych” - 56h.

Z tytułu prowadzenia zajęć terapeutycznych zleconych PLU w Pruszkowie poniesiono koszt: 6.860,00 zł.

2. Prowadzono Punkty Informacyjno Konsultacyjne ds. uzależnień.

Liczba i rodzaj udzielonych porad poniżej:

HANNA OSTROWSKA - BISKOT, specjalista terapii uzależnień
PONIEDZIAŁKI, PIĄTKI, BRWINÓW, UL. GRODZISKA 31, GODZ. 16:00-20:00

16:00-18:00 odbywały się konsultacje indywidualne;

18:00-20:00 grupa wsparcia - grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych

Zajęcia adresowane były do osób uzależnionych oraz uzależnionych z długim stażem trzeźwienia. W okresie od stycznia do grudnia zrealizowano 90 sesji. Grupa liczyła od 4 do 12 osób. Łącznie z zajęć grupowych skorzystało 37 osób. Udzielono 168 konsultacji indywidualnych, z których skorzystało 168 osób.

HALINA STAŃCZYK, specjalista terapii uzależnień
CZWARTKI, BRWINÓW, UL. BISKUPICKA 2, GODZ. 16:30-19:30

16:30-17:30 odbywały się konsultacje indywidualne;

17:30-19:30 grupa wsparcia - grupa terapeutyczna dla osób współuzależnionych

W roku 2016 odbyło się 46 sesji zajęć grupowych dla osób współuzależnionych oraz 46 konsultacji indywidualnych. Grupa liczyła od 5 do 8 osób. Ze wsparcia w stałym kontakcie indywidualnym długoterminowym pozostaje 4 osoby. Z kontaktu indywidualnego skorzystało ok. 50 osób z różnymi problemami związanymi z chorobą alkoholową.

LILIANA BIELECKA, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień,
psychoterapeuta w procesie certyfikacji

ŚRODY, BRWINÓW, UL. GRODZISKA 31, GODZ. 18:00-21:00

18:00-20:00 grupa wsparcia dla współuzależnionych;

20:00-21:00 konsultacje indywidualne

Zajęcia grupowe dla osób współzależnionych trwały od stycznia do grudnia 2016r. Przez ten okres odbyło się 39 sesji grupy oraz 20 konsultacji indywidualnych. Skorzystało z nich 20 osób. Stałymi członkami grupy, którzy zawarli kontrakt długoterminowy jest 15 osób. Średnio w zajęciach grupowych uczestniczyło 10-12 osób. Udzielano także wsparcia indywidualnego, objęto nim 9 osób.

4. **Edukacja publiczna**

- Podnoszono poziom wiedzy społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i zachowań ryzykownych oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej. Propagowano model trzeźwego i zdrowego stylu życia w społeczności lokalnej poprzez:
  - Przekazywano za pośrednictwem mediów lokalnych informacji nt. uzależnień i przemocy. Redagowano strony internetowe poświęcone w/w tematyce (www.bezprzemocy.brwinow.pl, www.sops.brwinow.pl).
  - Propagowano w społeczności lokalnej szeroko dostępnej informacji o możliwościach pomocy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej – dystrybucja materiałów informacyjnych „Oferta pomocowa”.
  - Zakupiono materiały informacyjne i edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy, a także miejsc udzielających pomocy, książki, czasopisma, broszury, ulotki, podręczniki dotyczące problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, przemocy domowej, problemów rozwojowych – koszt 2.042,94 zł.
- Wspierano i organizowano imprezy kulturalne, sportowe, rekreacyjne, zajęcia międzyszkolne promujące trzeźwy i zdrowy styl życia na rzecz mieszkańców gminy m.in.:
  - Współorganizacja pikników, spotkań dla dzieci z gminy Brwinów;
  - Współorganizacja Pikniku Indiańskiego w Owczarni, koszt 2.322,50 zł.
  - Organizacja imprezy mikołajkowej dla dzieci z rodzin najuboższych z gminy Brwinów oraz podopiecznych świetlic (Mikołajki dla dzieci młodszych w OSP Brwinów, dla dzieci starszych wyjazd do Teatru Kwadrat w Warszawie). Łącznie 194 dzieci. Koszt: 17.948,37 zł.
- Zorganizowano szkolenie dla sprzedawców „Odpowiedzialny sprzedawca- kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych”. Koszt 800,00 zł.

- Realizowano działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działania kontrolne i interwencyjne, mające na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18-ego roku życia. Odbywały się oględziny oraz kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

5. Interwencje

1. Podejmowano działania interwencyjne, w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, związanej z nadużywaniem alkoholu.
2. Prowadzono postępowania w sprawach o sądowe zobowiązanie do leczenia osób uzależnionych od alkoholu. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016r. skierowała 14 wniosków do Sądu Rejonowego w Pruszkowie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
3. W ramach tego zadania finansowano badania psychiatryczno-psychologiczne wykonywane na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brwinowie, oraz dokonywano opłat sądowych za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Pruszkowie przez GKRPA w ramach procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Koszt badań i opłat sądowych w 2016 r. to: 5.144,64 zł.
4. Koszty poniesione w ramach GPPiRPA w 2016 r. z tytułu funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to kwota 21.400,00zł.